

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΙΟΥΝΙΟΥ, 1868.

ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 438.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ.

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

ΠΑΡΕΟΝΕΚΤΕΙ δὲ κατὰ τοῦτο τῶν συστρατιω-
τῶν ὁ Γενναῖος, ὅτι στέφανος δόξης διπλοῦς, ὁ στέ-
φανος τῶν ἰδίων ἀνδραγαθῶν καὶ ὁ στέφανος τῶν
πατρῶων κατορθωμάτων περιήστραπτε περὶ τὸ μέ-
τωπον αὐτοῦ. Διό, ὅτε ἀποκαταστάσης τῆς Ἑλλά-
δος ἀνέβη ἀλληλοδιαδόχως καὶ εἰς τὰ ὑπάτα τῶν
ἀξιωματῶν, δὲν ἠναγκάσθη νὰ ἐπικαλεσθῆ πατρα-
γαθία· ὡς ἄλλοι πολλοί, οἵτινες χάριν μὲν τῶν πα-
τέρων, πρὸς ζημίαν δὲ τῶν δημοσίων καὶ πλοίαρχοι
ἀθαλάσσωτοι, καὶ στρατηγοὶ ἀπεριστάλιγκτοι, καὶ
ὑπουργοὶ ἀμαθεῖς ἀνεδείχθησαν· ἀλλ' ἐπέδειξε θα-
λερὰς τὰς δάφνας ὅσας ἰδίᾳ χειρὶ κατέκτησεν ἐπὶ
τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ἀντιδοξάσας τὸ κληρωθὲν
αὐτῷ ἔνδοξον ὄνομα.

Ἀλλὰ καὶ ἑτέρον τι ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πα-
τρὸς, σπανιώτατον μεταξὺ ἡμῶν καὶ διὰ τοῦτο ἄ-
ξιον ἀναγραφῆς. Ὁ γέρον στρατάρχης τῆς Πελο-
ποννήσου, εἰ καὶ ἐνόμισεν ἀναγκαῖον ν' ἀρθῆ τῶν

δημοσίων ἐπὶ τοῦ πολέμου, ἀπέσχεον ὅμως αὐτῶν
βασιλευθείσης τῆς Ἑλλάδος· οὐδὲ ἐδίσταζε νὰ κη-
ρύττῃ ὅτι λήξαντος τοῦ ἀγῶνος ἔληξε καὶ αὐτοῦ ἡ
ἐντολή, καὶ ὅτι τῶν ἔργων τῆς εἰρήνης ἀνάγκη πᾶσα
ν' ἀντιληφθῶσι δεξιώτεραι χεῖρες καὶ νόες πεπαι-
δευμένοι. «Ἡμεῖς, ἔλεγε παραβολικῶς κατὰ τὴν
ἐπιχάριτον αὐτοῦ συνθήειαν πρὸς τοὺς νεωτέρους,
ἡμεῖς ἐφυτεύσαμεν τὸ δένδρον· εἰς σᾶς δὲ ἀπόκει-
ται ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ ἵνα μὴ μαρανθῆ.» Καὶ τινα
τῶν ἡμερῶν ἐπισκεφθεὶς αὐτοπροσώπως τοὺς οἰκεί-
ους αὐτοῦ· «Εἶναι αὕτη, εἶπε πρὸς πάντας, ἡ τε-
λευταία μου ἐπίσκεψις, διότι σπανίως, σπανιώτατα
θὰ καταβαίνω εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ δωμα-
τίου μου.» Πολλάκις δὲ προτρεπόμενος ἐν τῷ ὑψη-
ρεφεὶ ἐκείνῳ θαλάμῳ, τῷ ἐπίτηδες οἰκοδομηθέντι
διὰ τὸν γέροντα στρατάρχην, νὰ συνενώσῃ τὸ κύρος
τῆς φωνῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς φωνῆς τῶν ἀξιούντων
σύνταγμα· «Δὲν ἠξέυρετε, ἀπεκρίνετο σείων τὴν κε-
φαλὴν, δὲν ἠξέυρετε τί ζητεῖτε· διότι ἂν γίνῃ σύν-
ταγμα δὲν θὰ ἐκλέξῃ σᾶς τοὺς προκομένους ὁ λαὸς,
ἀλλὰ ἐμὲ τὸν ἀμαθῆ καὶ τοὺς ὁμοίους μου. Ἐγὼ
ὅμως ὁ ἀμαθῆς καὶ οἱ ὁμοῖοί μου θὰ ρίψωμεν τὸ
σκάφος εἰς τὴν ξηρὰν. Μὴ χαλατὲ, ἀδελφοί, τὴν
πατρίδα» (*).

(*). Περὶ καὶ Πανδ. τίμ. σ'. σελ. 405.

Δευτέρᾳ ἀνίκητος δυσχέρειν προέκειτο τὸ πολίτευμα τῶν δημοσίων λειτουργῶν, νομαρχῶν, ἐπαρχῶν, εισαγγελέων, γραμματέων, γραφέων καὶ λοιπῶν, οἵτινες, πλὴν εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων, βλέποντες συμπυκνούμενα ἀδιακόπως τὰ κατὰ τῆς ἐξουσίας κύματα τῶν ἀντιπολιτευομένων, προεξηγόραζον τὴν εὐνοίαν αὐτῶν καταδολιευόμενοι τὰ καθεστῶτα. Ὡς καὶ τῶν τηλεγραφημάτων ἡ μυστικότης παρεβιάζετο, καὶ πρὶν ἢ γίνωσι γνωστὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον διελαλοῦντο εἰς τὰς τριόδους, ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τοῦ τύπου ἐδημοσιεύοντο.

Τοιαῦτα ἔχοντες ὄργανα οὐχὶ οἱ περὶ τὸν Γενναῖον, ἀλλὰ καὶ οἱ δαίμονιώτατοι τῶν κυβερνητῶν, ἀδύνατον νὰ μὴ συμποδισθῶσι καὶ πείσῃσι. Τὰς φανεράς σπιλάδας ἀποφεύγει, ἔστω καὶ μετὰ κινδύνων καὶ κόπων, ἡ θαλασσοποροῦσα ναῦς· ἐπὶ τὰς ὑφάλους ὅμως πέτρας ἐγχεῖται ἐξ ἀνάγκης καὶ καταποντίζεται, ὅσῃν καὶ ἂν ἔχει ἐπιθεξιότητα ὁ πηδάλιου καὶ κυβερνήτης.

Ἐκ τῶν δύο τούτων δυσχερειῶν ἡ μὲν δευτέρᾳ δὲν ἐλάνθανε τὸν πρόεδρον τοῦ ὑπουργείου· διό, καθ' ἐσπέραν σχεδὸν συνεργομένου τοῦ συμβουλίου ἐξέφραζεν ἀγανάκτησιν· τὴν πρώτην ὅμως δὲν ἐπίστευεν ἢ ἐπίστευεν ἀμυδρῶς· διὰ τοῦτο καὶ ὅτε ἐξερράγη ἐν Βονίτῃ ἡ ἐπανάστασις, ἔγραψε πρὸς τὸν ἀπόντα βασιλέα νὰ μεταβῇ εἰς Ναύπλιον εἰπὼν πιστῆν τὴν φρουράν. Ἄλλ' ἡ ἀπιστία αὐτῆ τιμᾷ μᾶλλον τὸν ἄνδρα, διότι ἐπιμαρτυρεῖ ὅτι καρδία κεχαρμαμένον ἔχουσα ἐν αὐτῇ τὸ αἶσθημα τοῦ καθήκοντος, δυσκόλως συγκατατίθεται νὰ ὑπολάβῃ ἄλλον ἱκανὸν νὰ τολμήσῃ πράξιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τοῦ καθήκοντος τούτου τοὺς ὄρους. Καὶ ὅτε δὲ ἐπικειμένης τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπανάστασεως ἐγένετο πρότασις νὰ συλληφθῶσι οἱ πρῶτοι τῶν συνωμοτῶν· «Ἐὰν, ὡς φρονῶ, ἀπεκρίθη, ὁ στρατὸς εἶναι πιστὸς, πάντῃ ἀνωφελῆς ἡ σύλληψις, διότι ἄνευ αὐτοῦ οὐδὲν θὰ τολμήσωσιν οἱ πολῖται· ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι, πρὸς τί ἡ σύλληψις, ἀφοῦ δὲν θὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ στρατοῦ;»

Εἰς τὸν συλλογισμὸν τοῦτον ἔχει τις ἴσως ν' ἀντιτάξῃ ἄλλον ἰσχυρότερον καὶ σπουδαιότερον, δὲν λανθάνομαι δὲ βεβαίῳ ὅτι καὶ ἀντετάχθη τότε· ἀλλ' ὅπωςδῆποτε προσεπιμαρτυρεῖ καὶ αὐτὸς τὸ ἐντιμὸν αἶσθημα καὶ τὴν ἐνθερμὸν ἀποστροφὴν τοῦ στρατηγοῦ κατὰ τῶν σπαραγμῶν καὶ τῆς βίας.

Καὶ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν δὲ, ὅτε ἐπελθούσης ταχέως τῆς ἀντιδράσεως, ἐζητήθη ἐπιμόνως ἡ σύμπραξις αὐτοῦ, ἀπέκρουσε τὴν πρότασιν κηρύξας δημοσίᾳ ὅτι οὐδέποτε θέλει συναινέσει εἰς ἐμφυλίους ταραχὰς καὶ πολέμους.

Ἀλλὰ δισταζὼν περὶ τῆς διαθέσεως τοῦ στρατοῦ, δὲν ἐδίσταζε καὶ περὶ τῆς προσεχοῦς ἐπανάστασεως·

ἐγίνωσκε μάλιστα καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣς ἐμελλε νὰ ὑψωθῇ ἡ σημαία αὐτῆς ἐν Βονίτῃ, καὶ ποῖον δρόμον ἐσκόπει νὰ διατρέξῃ ἕως οὐ φθάσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Ὁλιβερά δὲ Ὀλιβερωτάτῃ ἡ μεταξὺ τῆς φιλοπατρίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἰδιοτελείας ἄλλων τινῶν ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἀντίθεσις, ἡ καταδειχθεῖσα ἐκ τινος συσκέψεως γενομένης χάριν τῆς προαπίσεως τῶν καθεστῶτων τὴν 6 Ὀκτωβρίου· οὐδὲ εἶναι δυνατὸν καὶ μόνον ἀναπολῶν τὰ διατρέξαντα νὰ καταστεῖλῃ τὴν ἀγανάκτησιν αὐτοῦ, ὅστις παρευρέθη ἀτυχῶς μάρτυς τῆς συνεντεύξεως ἐκείνης.

N. A.

ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ἘΝ ΑΜΕΡΙΚῃ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. 435.)

Αἱ ἐξοχικαὶ οἰκίαι τῆς βορείου Ἀμερικῆς, δὲν εἶναι μὲν ὅσον καὶ αἱ τῶν πόλεων ἄνετοι, ἐν γένει ὅμως εἶναι καλῶς συνεσκευασμένα. Σινικαὶ ψίαθοι καλύπτουσι τὸ ἔδαφος πάντων τῶν θαλάμων, πάσας δὲ τὰς αἰθούσας κοσμεῖ μέγα καὶ βρῦν κύμβαλον, μαστόδοντος πόδας ἔχον. Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἐδρῶν πρέπει ἀφεύκτως νὰ ὑπάρχωσι καὶ rocking-chair, ἧτοι μεγάλα καὶ μικρὰ θρανία, τῶν ὁποίων οἱ πόδες στηρίζονται ἐπὶ ἡμικυκλίων, ὥστε ὅταν τις κάθῃται νὰ ταλαντοῦται ἀκόπως καὶ εὐαρέστως. Τῶν δὲ κοιτῶνων οἱ τοῖχοι εἶναι κεχρωματισμένοι, καὶ ἐπ' αὐτῶν λάμπουσι ζωηρότατα ζωγραφίαι διαφόρων ἀνθρώπων.

Ἀξιοσημεῖωτον δὲ ὅτι ἐνῶ κατὰ πάντα ἀναζητοῦσιν ἄνεσιν καὶ εὐπάθειαν, ἐνῶ τὰ σκευῆ ἄ τινα μεταχειρίζονται ἐν καιρῷ ἐνδυμασίας καὶ καθαριότητος εἶναι πολὺ μεγαλήτερα τῶν ἡμετέρων, ἐνῶ αἱ κλίναι αὐτῶν ἔχουσι πέντε καὶ ἡμίσεως ποδῶν πλάτος, αἱ μὲν σινδόνας εἶναι ὡς παιδιῶν, τὰ δὲ προσόψια καὶ τὰ χειρόμακτρα μόλις καλύπτουσι τὸ πρόσωπον ἢ τὰ γόνατα. Εἰς πολλὰ μάλιστα boarding houses οὔτε δίδουσι χειρόμακτρα, ἀλλ' ὁ τρώγων σφογγίζεται ὅπου εὐρεῖ, εἴτε εἰς τὸ τραπέζομανδύλον, εἴτε εἰς τὸ μανδύλιον αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ πολλαὶ οἰκογένειαι μὴ ἔχουσαι οἰκίας ἐξοχικὰς, θέλουσιν ἀφεύκτως νὰ μακρύνωνται ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπὸ Ἰουνίου μέχρι Σεπτεμβρίου, ὅτε ὁ κτύσων εἶναι ὑπερβολικὸς, καταλύουσιν εἰς τρισμέγιστα ξενοδοχεῖα κατεσκευασμένα ἐκ ξύλων εἰς τὰ πέριξ πασῶν τῶν μεγάλων πόλεων. Ἀλλὰ μὴ νομίση τις ὅτι οἱ ἄνδρες διακόπτουσι τὰ ἔργα αὐτῶν· ἐξ ἐναντίας καθ' ἐκάστην πρῶτην μεταβαίνουσιν εἰς τὴν

πόλιν διὰ σιδηροδρόμου ἢ ἀτμοπλοίου, καὶ τὸ ἐσπέρας μόνον ἐπανέρχονται εἰς τὴν ἐξοχὴν. Αἱ δὲ νεαὶ καὶ εὐαίσθητοι αὐτῶν γυναῖκες τί πράττουσιν ἐν τοσούτῳ εἰς τὴν ἐξοχὴν; πῶς κατατρέβουσι τὰς μακρὰς ὥρας τῆς ἡμέρας; Γλυκοσαλιόρουσιν, ὡς εἰπομένῃ ἤδη· γλυκοσαλιόρουσιν ὑπὸ βαθυσκίους δένδροστοιχίας, γλυκοσαλιόρουσιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου, γλυκοσαλιόρουσιν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ἢ εἰς σκιερὸν τι παράλιον σπήλαιον, ἀκούουσαι τὸ γλυκὺ κελάρυσμα τῶν κυμάτων, τὸ ὁποῖον διεγείρει γλυκύτερα αἰσθήματα ἔρωτος καὶ ποιήσεως.

Τὸ κατ' ἐμὲ δυσκόλως νέος δύναται νὰ ζήσει εὐχαριστότερον ἔαρ ἄλλαχθῶ ἢ ἐν ξενοδοχείῳ ἀμερικανικῷ· πάντες δὲ οἱ ξένοι οἱ ἐπισκεφθέντες τὰς Ὀμοσπόνδους πολιτείας ὁμιλοῦσιν ἐνθουσιωδῶς περὶ τῶν ἐξοχῶν αὐτῶν, καὶ ἐγκωμιάζουσι τὸν εὐθυμον χαρακτήρα τῶν Ἀμερικανίδων, τὴν ἀφέλειαν ἅμα δὲ καὶ πονηρίαν, τὴν ἀνθηρὰν καὶ λευκὴν ὄψιν, τοὺς λεπτοὺς καὶ εὐρύθμους χαρακτῆρας αὐτῶν.

Εἰς τινα μέρη ἡ πολυτέλεια τῶν γυναικῶν εἶναι ἀπαρδειγματίζουσα, καὶ δὲν σφάλλεται τις ἴσως λέγων ὅτι ὁσάκις δὲν γλυκοσαλιόρουσι καταγίνονται εἰς τὸ νὰ ἐκδύωνται καὶ νὰ ἐνδύωνται ἐκ νέου. Πρὸ πάντων δὲ τὸ ἐνδυμα τῶν παιδιῶν εἶναι θαυμάσιον διὰ τε τὴν κομψότητα, τὴν χάριν καὶ τὴν ἰδιοτροπίαν. Αἱ Ἀμερικανίδες, αἵτινες ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας γυναικας ἀγαπῶσι καὶ χαδεύουσι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀνατρέφουσιν αὐτὰ κατὰ τὸν τρόπον διάφορον τοῦ ἡμετέρου· οὔτε ποτὲ καλύπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε καταστέλλουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τρυφερῶν μελῶν συσφιγγόντες καὶ φασκιοῖοντες αὐτὰ. Καὶ τὰ μὲν ἄρρενα μέχρι τοῦ τετάρτου ἢ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας ἔχουσι τοὺς ὤμους καὶ τοὺς βραχίονας γυμνάς· τὰ δὲ κοράσια μέχρι τοῦ δεκάτου καὶ δωδεκάτου φέρουσιν ἐσθῆτας βραχείας καὶ ἀνοικτὰς περὶ τοὺς ὤμους καὶ τοὺς βραχίονας, καὶ ταῦτα κομψότατα. Τινὲς ἐπέκριναν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀγωγῆς· ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμὲ οὐδαμοῦ εἶδον παιδιὰ τόσο ὥραϊα ὅσον εἰς τὴν ἀρκτῶν Ἀμερικῆν.

Εἶπομεν ἤδη ὅτι ἡ μαγειρικὴ τῶν Ἀμερικανῶν εἶναι πολλὰ μετρία· ἀλλὰ καὶ τὸ κρέας, καὶ τὰ ἀγρέμια, καὶ οἱ ἰχθύς, καὶ αἱ ὀπῶραι, καὶ τὰ λάχανα, εἰ καὶ ὥραϊα κατὰ τὸ φημιόμενον, πράγματι ὅμως δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων. Ροδάκινα ἔχουσιν ἄπειρα αἱ ἀρκτικαὶ ἐπαρχίαι, καὶ τὰ χαμοκέρασα εἶναι ὥραϊότατα καὶ νοστιμώτατα· μόνη ἡ πόλις τοῦ Νεοεβοράκου καταναλίσκει 420,000 δραχμῶν χαμοκέρασα καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

Οἱ ἐν Ἀμερικῇ ἀπειράριθμοι Σῖναι τρώγουσι ποντικούς· καὶ τί δὲν τρώγουσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῦ οὐραίου κράτους; Μίαν τῶν ἡμερῶν εἰς ἐξ αὐτῶν ἀνέσκαπτε τὴν γῆν διὰ μακρὰς μαχαίρας, καὶ συλ-

λέγων σκόληκας ἔθετεν αὐτοὺς ἐντὸς ἀγγείου. Οἱ βλέποντες ἐνόμιζον ὅτι ἦτο ἀλιεὺς, καὶ ὅτι ἦτοιμάζετο νὰ δελεάσῃ ἰχθύς· μετ' ὀλίγον ὅμως εἶδον αὐτὸν μεταβάντα εἰς καλύβην, πλύναντα ἐπιμελῶς ἀνὰ ἓνα τοὺς σκόληκας, καὶ βράσαντα αὐτοὺς ἐπὶ εἴκοσι λεπτά τῆς ὥρας· μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸς, ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα καθίσαντες περὶ ταπεινὴν τράπεζαν κατεβρόχισαν αὐτοὺς.

Ἐν Καλλιφορνίᾳ τρώγουσι καὶ ψιττακοὺς, καὶ ἀλώπεκας, καὶ ἄρκτους καὶ ἄλλα ἀσυνήθη παρ' ἡμῖν λέγουσι δὲ ἀξιολόγον τὸ κρέας τῆς ἄρκτου.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἔθος ὑπάρχει εἰς Ἀμερικὴν νὰ ὀφωνίζωσιν αὐτοὶ οἱ οἰκοδεσπόται, κρατοῦντες καλῶθους. Καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Νεοεβοράκου βλέπει πολυτάκις κυρίου ἐκ τῶν γνωστῶν ἀγοράζοντα βούτυρον, κρέας ἢ ἰχθύς καὶ διαπραγματευομένους τὴν τὶμὴν ἀγρεμίων, κλ.

Οἱ δὲ πωληταὶ εἶναι ἐνδεδυμένοι καθαρῶτατα καὶ κατὰ τὸν συρμόν. Οἱ κρεωπῶλαι, λόγου χάριν, φοροῦσιν ἐνδύματα ὡς ἄλλοι εὐγενεῖς· μόνον ἐκ τῆς λευκῆς ἐμπροσθοποδίας διακρίνονται. Κόπτοντες καὶ πριονίζοντες τὸ κρέας φέρουσι πῖλον ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ εἶναι φιλοφρονέστατοι πρὸς τοὺς ἀγοραστάς.

Οἱ μικροὶ τεχνῖται, οἶον ὑελοουργοί, λεπτοουργοί, τοὺς ὁποίους καλοῦμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν ἵνα διορθώσωσιν τι, φέρουσι μαῦρον ἐνδυμα καινουργῆς καὶ καθαρὸν, καὶ ἐργάζονται χωρὶς διόλου νὰ ἀποβάλωσιν αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ τὸν πῖλον φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς· διότι ἐν Ἀμερικῇ δὲν θεωρεῖται ἑλλειψίς καλῆς ἀνατροφῆς τὸ φερεῖν πάντοτε τὸν πῖλον.

Ταξειδεύοντες οἱ Ἀμερικανοὶ φέρουσιν ὀλίγιστα ἐνδύματα μεθ' ἑαυτῶν, διότι συνειθίζουσι ν' ἀγοράζωσιν ὅπου λάθωσιν ἀνάγκην, νὰ καταλείπωσιν δὲ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὰ πρῶτα. Τοῦτο αὐτὸ πράττουσι καὶ αἱ γυναῖκες.

Σοφός τις Βέλγος ἔγραψε πρό τινων ἐτῶν ὅτι, ἀντὶ ψηκτρῶν τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα εἰς καθαρισμὸν τῶν ἐνδυμάτων κατατρέποντες οὕτω αὐτὰ, προτιμότερα εἶναι τὰ ὑγρὰ σφουγγάρια, καθόσον μάλιστα καὶ καθαρίζουσι τὰς κηλίδας· ἐγὼ ὅμως προτείνω ἄλλον τρόπον, τὸν τῶν Ἀμερικανῶν, οἱ τίνες οὔτε ψήκτρας, οὔτε σπόγγους μεταχειρίζονται, ἀλλὰ σαρώματα, ἀπαράλλακτα πρὸς ἐκεῖνα δι' ὧν σαρόνομεν τὰς οἰκίας ἡμῶν καὶ τὰς αὐλάς. Παρὰ τὰς πύλας πάντων τῶν ξενοδοχείων ἴστανται μαῦροι σαρωταί, οἵτινες σαρόνουσι τοὺς ἐρχομένους, ἀρχίζοντες ἀπὸ τοῦ περιλαϊμίου καὶ καταντῶντες μέχρι τῶν βραχοποδίων· καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ ζητήσωσιν τὴν ἄδειαν, χωρὶς καὶ νὰ προφέρωσι λέξιν, ἀλλὰ μετὰ σοβαρότητος τοιαύτης, ὅσα ἀρμόζει εἰς σπουδαιότατον ἐπιχειρήμα.

Οἱ Ἀμερικανοὶ, εἰ καὶ ἀπόγονοι τῶν Ἄγγλων, δὲν

ἐκληρονόμησαν τὴν πρὸς τὰ ἵπποδρόμια ἀγάπην· ἀντ' αὐτῶν ὅμως ὑπεραγαπῶσι τὴν ἀρματοδρομίαν· ἀξιοῦσι δὲ τοὺς ἵππους αὐτῶν τοὺς καλλίστους ἀνα πάσαν τὴν οἰκουμένην. Πολλὰκις ἔστειλαν ἵππους εἰς τὰ ἀγγλικά ἵπποδρόμια, ἀλλ' οἱ Ἄγγλοι οὐδέποτε ἐδέχθησαν αὐτοὺς, εἰπόντες ὅτι τρέχουσι μεταχειριζόμενοι τοὺς ὀπισθίους πόδας· οἱ Ἀμερικανοὶ ὅμως λέγουσι ταῦτα συκοφαντίαν τῶν Ἄγγλων, φουρμένων τὴν ἤτταν.

Ἐὰν τὰ φαγητὰ τῶν Ἀμερικανῶν δὲν εἶναι πολλὰ ὀρεκτικά, τὰ ποτὰ ὅμως εἶναι ἐξαισία καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν αὐτὴν ἀγνωστὰ· ῥοφουῦνται δὲ διὰ λεπτοῦ καλάμου, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἡ δρόσος καὶ τὸ ἄρωμα διαρκοῦσι πλεονέκρον. Δὲν ἔμαθον ποτὲ τί ἦτο τὸ νέκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία· ὑποπτεύομαι ὅμως, (ζητῶ δὲ συγγνώμην παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων Ὀλυμπίων Θεῶν διὰ τὴν ἀμαρτίαν) ὅτι δὲν ἦσαν ἀντάξια τῶν ἀμερικανικῶν ποτῶν, ἅτινα πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶναι καὶ διαφόρων εἰδῶν, ὡς οἶον Mint julep, Sherry cobbler, Cock tail, Gin toddly, Mountain Dew, κλ. κλ.

Εἰς τὰς ἀμερικανικὰς πόλεις καὶ ἰδίως εἰς Νεο-εβόρακον ἔχουσι τὴν ἀξιόλογον συνήθειαν νὰ φυτεύωσι δένδρα εἰς τὰς ἀκρὰς τῶν δρόμων· τοῦτο δὲ καὶ τὸν ἀέρα καθαρίζει καὶ τὸν καύσωνα συγκρατᾷ, ὅστις ἐν καιρῷ θεροῦς τόσῳ σφοδρὸς πνέει εἰς Νεοεβόρακον, ὥστε ἐνίοτε καὶ ζῶα καὶ ἄνθρωποι πίπτουσι νεκροὶ καθ' ὄδον, προσβληθέντες ὑπὸ τῶν φλογερῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Οἱ δρόμοι καταθρέγονται ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας καθ' ἐκάστην, ἀλλὰ καὶ οἱ ἰδιώται καταθρέγουσιν ἐσπέρας καὶ πρωὶ τὸ πρὸ τῆς οἰκίας αὐτῶν διάστημα, δι' ἀντίλας ἧτις χραισμεύει καὶ εἰς πλύσιμον τῆς οἰκίας ἀπὸ θεμελιῶν μέχρι στεγῆς.

Τὰ δημόσια κτίρια εἶναι καὶ ἄσχημα καὶ ἀκατάλληλα πρὸς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐκτίσθησαν· καὶ αὐτοὶ δὲ τῶν σιδηροδρόμων οἱ σταθμοί, ὅστινες ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ διακρίνονται ἐπὶ μεγαλοπρεπείᾳ, εἶναι ἔλεσινα κτίρια.

Κατὰ τινὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς οἱ ὀδόντες φθίρονται εὐκόλως, ἕνεκα τῆς ἀδιακόπου χρήσεως τῶν παγωτῶν, τῶν γλυκυσμάτων καὶ τοῦ πολλῆν τίτανον περιέχοντος ὕδατος· ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς τοιαύτης φθορᾶς ἡ φιλοκαλία τῶν γυναικῶν καταφεύγει οὐχὶ σπανίως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀληθινῶν ὀδόντων διὰ ψευδῶν. Ὀδοντοῖατροὶ Ἀμερικανοὶ τε καὶ ξένοι μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι νέαι γυναῖκες, καὶ παρθένοι πολλὰκις, ἀντικαθιστῶσι πάντας τοὺς ὀδόντας αὐτῶν διὰ ψευδῶν, καὶ τοῦτο διότι οἱ φυσικοὶ εἶναι ἢ κίτρινοι, ἢ μακροὶ, ἢ στρεβλοὶ. Ναὶ μὲν οἱ ὀδοντοῖατροὶ τῆς Ἀμερικῆς φημίζονται οἱ περιφημότεροι τοῦ κόσμου, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν ὁποίων ἐκρίζονονται

οἱ ὀδόντες, ὀσφραίνόμεναι χλωροφόρμιον δὲν αἰσθάνονται πόνους, ὁμολογητέον ὅμως ὅτι πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν φιλάρεστοι, ὥστε νὰ προτιμῶσι ψευδεῖς ὀδόντας, ὅταν οἱ ἀληθινοὶ εἶναι ὑγιεῖς.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὑπάρχουσι σωροὶ ψευδῶν ὀδόντων εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τόσον ἐγενικεύθη ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὥστε καὶ ἀντὶ δῶρων προσφέρονται. Ἴδου τί μοι διηγήθησαν·

Αἱ μαθητρίαι σχολείου κειμένου περὶ τὴν Βοστώνην, εἶχον παρατηρήσει πρὸ πολλοῦ ὅτι ἡ διευθύντρια ἐδυσκολεύετο νὰ φάγη κρέας, ἀθυρτάκην, ἐνὶ λόγῳ πᾶν ὅ,τι ὀπωσθῶν σκληρόν· διὸ ἀπεφάσισαν νὰ προσφέρωσιν αὐτῇ ὀδόντας καὶ πρὸς τοῦτο συνεισέφεραν ἐκάστη τὸν ὀβολὸν αὐτῆς. Σημειώτεον δὲ ὅτι εἶχον ἀκούσει πολλάκις τὴν διευθύντριαν παραπνοουμένην ὅτι οἱ ὀδόντες πωλοῦνται ἀκριβᾶ. — Αἱ ἀνεφώνησέ ποτε νομίζουσα ἐαυτὴν μόνην, ἦτο δὲ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ ἐπέτειος τῶν γενεθλίων αὐτῆς, αἱ δὲ ἂν ἔξῃ ὁ σύζυγός μου, θὰ ἐπακηγόριζε τὴν εὐτυχῆ ταύτην ἡμέραν ἀγοράζων ὀδόντας καὶ δίδων μοι διὰ τούτου νέαν ἀπόδειξιν τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Ἢ φίλτατέ μου σύζυγε! Ἢ φίλτατοι ὀδόντες!

Αἱ μαθητρίαι ἀκούσασαι κατὰ τὴν τὰ παράπωνα ἐνεπιστεύθησαν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν εἰς ἐπιτήθειον τινα ὀδοντοῖατροῦ, ὅστις ἐπέδειξεν τῷ τρόπῳ ἔλαβε τὸ μέτρον τῆς σιαγόνος τῆς διευθύντριας, καὶ παρεσκεύασε πολυτελεστάτην σειράν ὀδόντων.

Τὴν δὲ προσεχῆ ἐπέτειον ἐορτὴν τῶν γενεθλίων, αἱ μαθητρίαι, φοροῦσαι τὰ κυριακάτικα αὐτῶν, ἔθεσαν ἐπὶ ἀργυροῦ δίσκου τοὺς ὀδόντας μεταξὺ δύο ἀνθοδεσμῶν, καὶ διὰ τῶν χειρῶν τῆς νεωτέρας, ἧτις καὶ λογίδριον ἀπήγγειλε, προσέφεραν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐορτάζουσαν· ἡ κυρία διευθύντρια ἐδέχθη, ἐννοεῖται, προσηκῶς τὸ δῶρον, καὶ ἀπήντησεν εἰς τὸ λογίδριον διὰ μακροῦ speech, οὗ τινος ἰδού τὸ τέλος·

— Ὁμολογῶ, ἀγαπηταί μου μαθητρίαι, ὅτι ἐνίοτε ἐφάνην πρὸς ὑμᾶς αὐστηρὰ εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως θὰ μείδιω εὐχαρίστως, εἰμὴ δι' ἄλλο τοῦλάχιστον ἵνα δεικνύω τοὺς λευκοὺς μου ὀδόντας τιμῶσα οὕτω τὸ πολυτελὲς ὑμῶν δῶρον.

(Ἐπταί συνέχεια.)

Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ.

(Συνέχ. ἴδε φυλλᾶδ. 432.)

Β'.

Τὸ νέον μέγαρον τοῦ Κοινοβουλίου (new houses of parliament) ἐγείρεται ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Τα-

μέσιος, καλύπτον μεγάλην ἔκτασιν γῆς μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ, διασχίζομένου ὑπὸ πλήθους ἀτμοπλοίων, καὶ τῆς μονῆς τῆς Οὐεστμινστερῆς, ἔνθα ἡ παλαιὰ Ἀγγλία ἐκτείνει ἐπὶ πάντων τῶν περὶ αὐτὴν τὴν ἐπίσημον τοῦ παρελθόντος σκιάν. Καὶ τοιοῦτικὴν ὅλως ἔχον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τὸ κτίριον τοῦτο εἶναι νεώτερον, ἀντικαταστήσαν τὸ παλαιὸν μέγαρον ὅπερ κατεστράφη τῷ 1834 ὑπὸ πυρκαϊᾶς. Ἀρχιτέκτων δὲ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Κ. Κάρλοζ Βαρβύ, καὶ, ἂν πὸ ἀρχῆσαν ἤρκει ὅπως γίνωνται ἀριστουργήματα, τὸ μνημεῖον τοῦτο ἤθελε βεβαίως εἶναι ἐν τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου, διότι τὰ ἑκατομμύρια ἐδαπανήθησαν ἄρθονα.

Τὸ μέγαρον τοῦτο εἶναι club, ἔνθα ἕκαστον μέλος τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας διάγει οὕτως εἰπεῖν ὡς ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ καὶ ἔνθα, ἔξω τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων, δύναται ἡδύτατα νὰ διέλθῃ τὰς τῆς σχολῆς ὥρας. Ἐχει πρῶτον ἐκ πενήκοντα χιλιάδων τόνων βιβλιοθήκην· ἐκεῖνοι δὲ οἵτινες κατέχονται ὑπ' ἄλλων ἔξω μεταβιβάζουσιν εἰς τὸ κενιστήριον, smoking-room, ὡραιοτάτην αἴθουσαν εἰς δύο διαιρουμένην τμήματα διαφόρως κεκοσμημένα, ἐν αἷς ἀμφοτέροις ὑπάρχουσι κατὰ διαστήματα μικραὶ ἐκ δρυὸς τράπεζαι ἐμπροσθεν μακρῶν ἀνακλίντρων κεκλυμένων ὑπὸ δέρματος βαθυχρόου. Τὰ παράθυρα βλέπουσι πρὸς τὸν Τάμεσιν καὶ τινες βουλευταὶ ἐρχονται ν' ἀναπνεύσωσιν ἐκεῖ διαρκούντων τῶν διαλειμμάτων μακρὰς συζητήσεως· κώδιον δὲ συναχόμενος πρὸς τὴν ἄνω ὀροφὴν ἀναγγέλλει αὐτοῖς τὴν ὥραν τῆς ψηφοφορίας. Ἰπάρχει δὲ καὶ πλουσιώτατον ἐστιατόριον, ἐν ᾧ διακόσιοι ἢ τριακόσιοι βουλευταὶ γαίονται σχεδὸν καθ' ἡμέραν, καὶ ἐπιτροπὴ διοριζομένη ὑπὸ τοῦ σώματος ἐπιτηρεῖ τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ὑπηρεσίας. Πλὴν δὲ τῶν ἐπισήμων τούτων αἰθουσῶν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μεγάρῳ καὶ δωμάτια ἄλλα καὶ γωνίαι ἐσχηματισμέναι ἐν τοῖς προδόμοις ὑπὸ τῶν κοιλωμάτων τῶν παραθύρων, ἔνθα οἱ φίλοι κάθηνται καὶ συνομιλοῦσι περὶ τῶν νέων τῆς ἡμέρας. Οἱ Ἄγγλοι μεταχειρίζονται ὡς ἔμποροι τὴν πολιτικὴν, καὶ θέλουσιν ἐνίοτε μεταξὺ τῆς γενικῆς συζητήσεως συνδιαλέξαι φιλικὰς κατὰ μόνας ὅπως φθάσωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν τρόπων, δι' ὧν βεβαιώται ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἤττα ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς προτάσεως. Τὰ πολλὰ ταῦτα ἄστυλα τὰ παρεσκευασμένα ἐν τῷ κτιρίῳ τούτῳ ἀποτελοῦσιν οὕτως εἰπεῖν τὰ παρακίβητα τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων.

Ἀρχομένης τῆς συνόδου, μεταξὺ τῶν πρώτων διατυπώσεων ὑπάρχει ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου, speaker. Συνήθως δὲ οἱ ἀρχηγοὶ ἀμφοτέρων τῶν μερίδων τῶν διαιρουσῶν τὴν βουλὴν συνεννοοῦνται καὶ συμφωνοῦσι περὶ τῆς ἀρμοζούσης ἐκλογῆς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπάρχει μείζων βεβαιότης ὅτι αἱ

συζητήσεις θέλουσι διευθυνθῆ ἀπροσωπολήπτως. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐκλογῆς εἶναι ἀρκούντως περιέργος· εἰς τῶν βουλευτῶν ἐγείρεται, καὶ, ἀποτείνων τὸν λόγον πρὸς ἓνα τῶν γραμματέων (clerk of the table), ἱστάμενον καὶ αὐτὸν, προτείνει τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος speaker. Ἄν δὲ ἡ πρότασις αὕτη ὑποστηριχθῆ καὶ οὐδεὶς ἄλλος ὑποψήφιος προταθῆ ὑπὸ ἄλλου τινὸς βουλευτοῦ, ἡ βουλή προσκαλεῖ τὸν νέον πρόεδρον εἰς τὴν ἐδραν ἄνευ ἐπερωτήσεων. Οὗτος ὅμως, μένων ἀκίνητος εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ἐκδηλοῖ ἐν ὀλίγοις τὴν διὰ τὴν προσφερομένην αὐτῷ τιμὴν εὐγνωμοσύνην καὶ λέγει ὅτι τίθεται ὑπὸ τὰς διατάγας τοῦ σώματος. Ἡ δὲ βουλή καλεῖ αὐτὸν ἐκ δευτέρου καὶ ἀμοφόνως ἐπὶ τὴν ἐδραν, ἐν ᾧ δύο φίλοι (ὁ προτείνων καὶ ὁ ὑποστηρίζων) ἐρχόμενοι παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἰδίας θέσεως καὶ ὀδηγοῦσι πρὸς τὰς βαθμίδας τοῦ δρυῖνου θρόνου τοῦ εἰς τὸν πρόεδρον ἀνήκοντος. Φθάς δ' ἐκεῖ ὁ speaker μένει ὀρθος ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος, εὐχαριστεῖ ἐκ νέου τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἐθνους καὶ τέλος καταλαμβάνει τὴν ἐδραν. Τότε τὸ ἐπίχρυσον ῥόπαλον (mace), τὸ ἀρχαῖον σημεῖον τῆς δυνάμεως τῶν δήμων, κείμενον μέχρι τοῦδε κατὰ γῆς, τίθεται μετὰ τιμῶν ἐπὶ τραπεζῆς, ἐφ' ἧς θέλει ὑπάρχει ἐξῆς καταφανὲς διαρκουσῶν τῶν συνεδριάσεων, ἐν ταύτῳ μετὰ τῶν νομικῶν βιβλίων καὶ τοῦ ἐξ ἄμμου ὠροσκοπίου. Πάντες ἐνθυμοῦνται ὅτι ὅτε ὁ Κρόμουελ ἐπραξικόπησεν, ἀπήγαγε μετ' ἑαυτοῦ τὸ παίγγιον τοῦτο, ὅπερ ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ διαλυθέντος κοινοβουλίου. Ἀλλὰ χάριτι θεῶν, τὸ παίγγιον ἐπέζησεν ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὴν σπάθην τοῦ δικτάτορος.

Ὁ ἀρχαιότερος speaker, οὗ τινος ἡ ἱστορία διετήρησε τὴν μνήμην, εἶναι ὁ σὶρ Θεομᾶς Οὐγγεφορδ, προεδρεύων τῶν κοινοτήτων τῷ 1377, ἔκτοτε δὲ μέχρι τοῦ νῦν οἱ ἐκλεκτοὶ οὗτοι ἀρχόντες συγκροτοῦσι τρόπον τινὰ δυναστείαν (1). Ἄν καὶ δὲν διορίζονται ἰσόβιοι, ἐξακολουθοῦσιν ὅμως σχεδὸν πάντες κατέχοντες τὴν ἐδραν ἐπὶ μακρὰ ἔτη, καὶ κατὰ τὸ γῆρας ἀνταμείβονται συνήθως δι' ἐδρας παραχωρουμένης αὐτοῖς ἐν τῇ βουλῇ τῶν ὁμοτίμων. Παρ' ἡμῖν ὁ speaker εἶναι κυρίως γνωστός ἕνεκα τῆς μακρᾶς λευκῆς φενάκης καὶ τοῦ μέλανος χιτῶνος· ἀλλ' ἀντὶ τῶν ἐξωτερικῶν τούτων γνωρισμάτων κάλλιον ἴσως ἔπρεπε νὰ σπουδάσωμεν αὐτὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων. Εἰς τὸν γνωρίσαντα ἄλλα κοινοβουλευτικὰ ἦθη εἶναι ἀληθῶς σεμνοπρεπῆς θέξις ἡ τοῦ εὐγενοῦς, ψυχροῦ καὶ γαληνίου τούτου προσώπου, ἀταρᾶχου ὡς ἡ φρόνησις, αὐστηραῦ ὡς ἡ δικαιοσύνη καὶ μεταξὺ τοῦ ῥήτορος καὶ τῆς βουλῆς

(1) Οἱ περιέργων ἔχοντες νὰ γνωρίσωσι τὴν ἔντιμον ταύτην σειράν, ἀναγνώτωσαν The life of the Speakers, by James Alexander Manning.

ἀπορρινομένου πάντοτε, οὐχὶ κατὰ τὴν ἰδίαν πολιτικὴν πεποίθησιν ἢ τὴν τῆς βουλῆς, ἀλλὰ κατὰ τὰς αἰωνίους ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου. Ἄλλως τε τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ μόνον διότι παρῆλθεν ὁ συρμός εἶναι ἀλλόκοτον, διότι ἄλλοτε ὁ πρόεδρος ἐλάχιστον διέφερε τῶν ἄλλων μελῶν τῆς βουλῆς· ὁ δὲ νῦν *speaker* ἐντελῶς ὁμοιάζει αὐτῷ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ἐνδύσεσθαι. Λαμβάνει 6000 λίρας στερλίνας (150,000 φράγκων) ἐτήσιον μισθόν, καὶ πλὴν τούτου κατοικεῖ ἐν τοῖς λαμπροτάτοις τοῦ μεγάρου δώμασι καὶ δέχεται δαπάνη τοῦ κράτους τοὺς βουλευτάς εἰς ἐσπερινὰς συναναστροφάς. Ἄλλοτε ὁ πρόεδρος ἐφόρει τρικέρωτα πῖλον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς λευκοκεκοσμημένης αὐτοῦ κόμης· νῦν ὁμοίως οὐδέποτε καλύπτεται διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως, μόνοι δὲ οἱ ἀπλοὶ βουλευταὶ, καθήμενοι, τηροῦσι τὸ κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὁ *speaker* (1) ἦκιστα πάντων τῶν μελῶν τῆς βουλῆς ὁμιλεῖ, διότι, πλὴν ἐν ταῖς ἐπιτροπαῖς, οφείλει νὰ μὴ μετέχη τῶν συζητήσεων. Ὁ τίτλος λοιπὸν αὐτοῦ, ἀγορητής, προέρχεται πιθανώτατα ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τισὶ πανηγυρικαῖς περιστάσεσιν ἀποτείνει πρὸς τὴν βασιλισσαν ἐπίσημον λόγον. Οἱ Ἄγγλοι θεωροῦσι, πιστεύω, τὸν *speaker* ὡς ὑπερφυσικὸν ὄν, διότι μέχρι ἐσχάτων ἡ παρουσία αὐτοῦ ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαία ὅπως πᾶσα πράξις τοῦ σώματος ἢ νόμιμος. Οὐδὲ κἀν ὅτι ἡδύνατο ν' ἀσθενήσῃ προσῆδον. Πρὸ δέκα περίπου ἐτῶν μέλη τινὰ τῆς βουλῆς ὠρκίσθησαν ἐν ἀουσίᾳ τοῦ *speaker*, μὴ ἐξελεθόντες τῆς οἰκίας ἕνεκα μικρᾶς ἀσθενείας· ἕνεκα δὲ τούτου πολλαὶ ἀμφιβολίαι ἐγενήθησαν περὶ τοῦ κύρους τοῦ ὄρκου, καὶ μόνον εἰδικὴ ψηφοφορία τῆς βουλῆς καθήσυχασε τὰς συνεδησεις. Σήμερον εἰς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων (*chairman of ways and means*) ἐπιτρέπεται καθ' ὠρισμένης τινὲς περιπτώσεως ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν *speaker*.

Καθ' ὅν χρόνον ὁ τύπος τοῦ ὄρκου προὑπετίθει χριστιανικὴν πίστιν, δύο ἢ τρία μέλη τῆς βουλῆς, μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ βαρώνος Ρότχιλδ, μετείχον μόνον τῶν πρώτων ἔργων τῆς βουλῆς, οἷον ἡ ἐκλογή τοῦ προέδρου, εἶτα δ' ἐγένοντο ἄφαντοι καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς συνόδου. Ἡ τελετὴ τοῦ *swearing-in* (τῆς ὀρκοδοσίας) γίνεται μεταξὺ ἐνάτης τῆς πρωίας καὶ τετάρτης τῆς ἐσπέρας ὥρας· βραδύτερον δὲ γινόμενη θεωρεῖται ὡς ὄλως ἄκυρος. Μετὰ τὰ προκαταρκτικὰ ταῦτα, τὸ ὠρολόγιον τῆς ἐπιβουλεύσεως χορδίζεται, ὡς λέγουσιν οἱ Ἄγγλοι· ἀλλ' ὅπως τεθῆ εἰς κίνησιν ἀπαιτεῖται καὶ ἑτέρα τις ὠθησις. Ἀπὸ τοῦ 1837 μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ πρίγ-

κῆπος Ἀλβέρτου, ἡ βασίλισσα Βικτωρία κατ' ἔτος μετέβαινεν εἰς τὸ κοινοβούλιον πρὸς ἀνάγνωσιν τοῦ βασιλικῆς λόγου. Αἰσθημα δὲ, ὅπερ πάντες ἐν Ἀγγλίᾳ σέβονται, διέκοψεν ἐπὶ τινι χρόνον τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐπαναληφθὲν τῷ 1866 (1). Ἡ βασίλισσα εἰσέρχεται εἰς τὸ μέγαρον τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας διὰ τοῦ βικτωρείου πύργου· περὶ καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ δωματίον τοῦ ἱματισμοῦ (*queen's robing room*), ἐνθα αἱ ἐπίτιμοι ἀκόλουθοι ἐκάλυπτον αὐτὴν ἄλλοτε διὰ τοῦ βασιλικῆς κινδύου. Νῦν ὁμοίως, ὅτε τὸ πένθος τῆς γυναικὸς ἐσκότισεν οὕτως εἰπεῖν τὴν βασίλισσαν, τὰ σημεῖα ταῦτα τοῦ βασιλικῆς μεταγαλείου ἐκτυλίσσονται εἰς σχῆμα πτυχῶν ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ βουλῇ τῶν λόρδων θρόνου, ἀποτελοῦντα μετὰ τοῦ συνόλου θέμα μεγαλοπρεπέως ἀπεριγράφτου. Περὶ τὴν δευτέραν ὥραν ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ οἱ κήρυκες προβαίνουν φέροντες τὸ στέμμα καὶ τὸ ξίφος τοῦ κράτους ἐπὶ προσκεφαλαίου ἐκ βελούδου βουσινοχρόου. Ἄμα φθάσης τῆς βασίλισσης, οἱ ὁμότιμοι, τεταγμένοι ἐπὶ τῶν ἐδρῶν κατ' ἀξίωμα, ἐγείρονται, καὶ τότε μόνον ὁ μελανόρραπις κλητῆρ (*usher of the black rod*) προσέρχεται εἰς τὴν βουλήν τῶν κοινοτήτων καὶ προσκαλεῖ τὰ μέλη αὐτῆς ὅπως ἐλθόντα ἀκούσῃ τὸν βασιλικὸν λόγον. Οἱ δὲ βουλευταὶ, ὅσοι θέλουσιν, ἐξέρχονται τότε ὡς σπεῖρα μαθητῶν· τεταραγμένοι, περιέργοι, θορυβώδεις, ὠθοῦντες ἀλλήλους, συρρέουσιν εἰς τὴν αἴθυσαν τῶν λόρδων· εὐθὺς δ' ὡς ἐπέλη σιγὴ πάντα τὰ βλέμματα στρέφονται πρὸς τὸν θρόνον. Ἡ βασίλισσα, φεύγουσα παλαιὰς καὶ ὀδυνηρὰς ἀναμνήσεις, ἀπὸ διετίτης ἤδη εἰς μεγαστῆνά τινα ἀνατίθησιν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ λόγου, τὸν λόρδον Κρανουδρὸ ἢ τὸν λόρδον Χέλμφορντ. Ἀλλὰ πάντες γινώσκουσιν ὅτι, ὅποιον δῆποτε καὶ ἂν ἦ τὸ στόμα, αἰετοῦ τὸ ὑπουργεῖον ὁμιλεῖ δι' αὐτοῦ ἐν τῇ τελετῇ ταύτῃ. Τῆς δ' ἀναγνώσεως περανθείσης, ἡ βασίλισσα ἀποχωρεῖ καὶ ἡ σύνοδος ἄρχεται.

Τὶς δὲν ἀπορεῖ διὰ τὴν ταπεινὴν θέσιν τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων διαρκούσης τῆς βασιλικῆς συνεδριάσεως; Ὅταν ἀναπολήσῃ τις τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς δικαιοδοσίας τῶν βουλευτῶν, πῶς δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀδιαφορίαν δι' ἡς μεταχειρίζεται αὐτοὺς ἡ αὐλικὴ ἐθιμοτυπία; Ἡ συνήθεια, ἥτις αἰετοῦ μικροῦ λογίζεται τὴν τῶν ἰδεῶν πρόδον καὶ τὴν διαδοχικὴν τῶν θεσμῶν κατάστασιν, ἐν τοῖς βουλευταῖς τῆς δευτέρας βουλῆς τοὺς διαδόχους μόνον τῶν παλαιῶν ἀστών (*burgesses*) βλέπει, τῶν ὡς ἐκ συγκαταστάσεως γενομένων δεκτῶν ἐν τῷ ἔθνικῷ τῶν εὐγενῶν συμβουλίῳ. Ἰπῆρξε τῷ ὄντι

(1) Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὸ κοινοβούλιον ἠνείχετο διὰ διαγυλίματος.

καιρὸς καθ' ὃν ἡ βουλή τῶν λόρδων ἀπετέλει ὄλον τὸ κοινοβούλιον καὶ ὅτε ἡ Ἀγγλία ὑπὸ τῶν βαρῶνων μόνον ἀντιπροσωπεύετο· τὸ δὲ λοιπὸν, ἦτοι ὁ τόπος, ἔθεωρεῖτο τότε ὡς ἂν μὴ ὑπῆρχεν. Ἀλλὰ σοιχεῖον νέον, τὸ ἐν Γαλλίᾳ τρίτη τάξις καλούμενον, εἰσέδουσε μικρὸν κατὰ μικρὸν εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν τοῦ βασιλείου ὁμοτίμων. Εἰς τοὺς τῶν κομητειῶν ἱππότας, τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τῶν πόλεων ἐπετρέπη δικαίωμα γνωμοδοτήσεως ἐπὶ τῶν φορολογικῶν ζητημάτων· ἀλλὰ, τοῦλάχιστον κατ' ἀρχὰς, βέβαιον σχεδὸν ὑπάρχει ὅτι ἀπέχον τῆς κοινωνίας τῶν μεγάλων τοῦ κράτους ὑποθέσεων, οἷα ἡ εἰρήνη καὶ ὁ πόλεμος. Βραδύτερον δὲ τὸ κοινοβούλιον ἐδιχοτομήθη εἰς δύο διακεκριμένας ἀπ' ἀλλήλων συνελεύσεις· καὶ οἱ μὲν λόρδοι ἐξηκολούθησαν νὰ ἐδρεύωσιν ἐν *Westminster-Hall*, οἱ δὲ βουλευταὶ τῶν κοινοτήτων ἀποκατεστάθησαν ἐν ἑτέρᾳ τινὶ αἰθούσῃ τοῦ αὐτοῦ πλκαιοῦ μεγάρου. Καὶ πολλὸν δὲ χρόνον ὕστερον πόσον περιωρισμένα ἦσαν ἐτι τὰ προνόμια τῆς δευτέρας βουλῆς! Εἶχεν αἰτιάσεις; μόνος τρόπος ὅπως δικαιοῦν ἦν ἡ πρὸς τὸν βασιλέα ἀναφορά· οὐδεμία νομοθετικὴ πράξις ἀπέβλεπεν ἀμέσως ἐκ τῆς βουλῆς ταύτης· καὶ τοὶ δὲ τοσοῦτον διαφερόντων νῦν τῶν καιρῶν, ἀνευρίσκομεν ἐτι καὶ νῦν τὰ ἔχνη τῆς ταπεινῆς ταύτης ἀρχῆς ἐν τῷ τύπῳ τῶν *bill*, ἐν οἷς ὡς ἐν αἰτήσεσιν, ἀφ' οὗ πρῶτον καταδειχθῆ αὐτὴ ἡ ἐκείνη ἢ κατὰχρησις, ἢ βουλή σημεῖοι τὸν τρόπον τῆς θεραπείας καὶ ἰκετεύει τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτόν. Ἐὰν προετιθέμεθα ἐνταῦθα ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν, ἡδυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν πολλαὰ παραδείγματα τῆς μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἱ' αἰῶνος ὑπὸ τῆς αὐλῆς πρὸς τὴν βουλήν τῶν κοινοτήτων δεικνυμένης ὀλιγωρίας· καὶ ὁμοίως ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἢ μόλις γεννωμένη ὑπερείχεν ἤδη κατὰ μέγα τι τῶν ἄλλων τοῦ κράτους σωματείων, διότι αὐτὴ ἐκράτει τῶν ἱμάντων τοῦ δημοσίου βαλκαντίου. Διὰ τοῦτο δ' ἐν τοῖς βασιλικῶν λόγοις ὑπάρχει πάντοτε παράγραφος ἀναφερομένη εἰς τὰ οικονομικὰ καὶ ἀποτελεσθεῖσα πρὸς τοὺς *gentlemen of the house of commons*. Ζήτημα ἀργυρίου ἠνάγκασε Δοδοεῖον τὸν ἱ' ἔνα συγκαλέσῃ τῷ 1789 τὸ ἔθνος εἰς συνέλευσιν (*états généraux*) τελέσασαν τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν· οὕτω καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ κοινότητες διὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ χορηγεῖν ἢ ἀρνεῖσθαι δαπάνας κατέκτησαν εἰς ἑαυτάς ἢν ἔχουσι μεγίστην βαρῦτητα, κῆρυξεν ὁσημέραι τὰ ἴδια προνόμια καὶ μετερρύθμισαν τοὺς νόμους τῆς χώρας. Ἐν χρόνῳ ἤττονι τῶν τριῶν αἰῶνων ὁποῖα μεταβολὴ! Αὐτὴ ἐκείνη ἢ βουλή ἢ ἀπευθύνουσα ἰκετηρίας τῷ βασιλεῖ, δέχεται σήμερον τὰς ἀναφορὰς ὀλοκλήρου λαοῦ τὰ ψήφισματα αὐτῆς, ἅτινα ἦσαν παρακλή-

σεις ἢ εὐχαί, ἐγένοντο σχεδὸν προσταγαί, διότι μετὰ ἀκαταμαχῆτου σχεδὸν κύρους ἐπιβάλλονται τῇ βουλῇ τῶν λόρδων καὶ τῷ στέμματι. Ὄθεν, ὑπερήφανοι καὶ εὐθαρσεῖς ἕνεκα τῆς ἰδίας βαρῦτητος, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κοινοτήτων οὐδὲ κἀν σκέπτονται ὅτι προσβάλλονται ὑπὸ τῆς αὐστηρᾶς ἐθιμοτυπίας καὶ τῆς μεγάλης ἀπ' αὐτῶν διακρίσεως τῶν ὁμοτίμων κατὰ τὴν βασιλικὴν συνεδρίασιν. Ἀλλ' ἅμα ἐξεληθόντες τῆς αἰθούσης τῶν λόρδων συνέρχονται ἐν τῇ ἰδίᾳ αἰθούσῃ, ἐνθα εἰς σημεῖον ἀξιοπρεπέως παρακλήσεως συζητοῦσι νέον τι *bill* ἐκ τῆς βουλῆς πηγάζον πρὶν ἢ φροντίσωσι περὶ ἀπάντησεως εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον.

Ἐξαιρουμένης τῆς Τετάρτης, ὅτε συνεδριάζουσιν ἡμερησίως, καὶ τοῦ Σαββάτου, ὅτε σχολάζουσιν (1), οἱ βουλευταὶ συνέρχονται καθ' ὄλην τὴν ἑβδομάδα ἀπὸ τῆς τετάρτης ὥρας μετὰ μεσημβρίαν μέχρι τῆς δευτέρας ἢ τρίτης τῆς πρωίας. Ὅταν δὲ συλλογισθῇ τις ὅτι οἱ πλείστοι αὐτῶν εἰσὶν ἠναγκασμένοι νὰ ἀσχολῶνται ἐν Λονδίνῳ εἰς ἴδια ἔργα ὡς δικηγόροι, διευθύνονται σιδηροδρόμων ἢ ἀρχηγοὶ μεγάλων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὅτι πολιορκοῦνται ὑπὸ ἐπιστολῶν, αἰτήσεων καὶ ἐπισκέψεων, ὅτι τινὲς διέρχονται πλὴν τούτων μακρὰς ὥρας ἐν ταῖς πολλαῖς ἐπιτροπαῖς ταῖς συνεδριάζούσας διαρκούσης τῆς ἡμέρας, δὲν θέλει ἐξαρκέσει ὁ θαυμασμός αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀγγλικὴν ταύτην δραστηριότητα τὴν κατοχυρωμένην τῶν ὠρῶν τῆς ἀναπαύσεως καὶ τοῦ σκότους ὁσάκις πρόκειται περὶ δημοσίων συμφερόντων. Ἀνατέλλων ἡ δύω ὁ ἥλιος μετρεῖ παρά τοῖς ἀντιπροσώποις τῆς Μεγάλης Βρετανίας διπλοῦν ἡμεροκάματον. Καὶ κατ' ἀρχὴν μὲν αἱ συνεδριάσεις τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων εἰσὶ μυστικαί, ὡς δ' ἐκ τινος συνθήκης μόνον, ξένης τῷ νόμῳ, γίνονται δεκτοὶ πρὸς ἀκρόασιν οἱ περιέργοι. Τὰ μέλη τῆς βουλῆς ὑποτίθενται ἀγνοοῦντα τὴν ὑπαρξιν τῶν ἀσθενῶν ἐκείνων εἰς οὓς αὐτοὶ ἐδοσαν εἰσιτήρια ἢ ὡν ἐγραψαν τὸ ὄνομα ἐπὶ καταλόγου. Δύο στοαὶ κατεσκευάσθησαν διὰ μεγάλων δαπανῶν ἐν τῇ νέᾳ αἰθούσῃ τοῦ μεγάρου τῆς Οὐεστμινστερ τῆς δευτέρας πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων (*stranger's gallery* καὶ *speaker's gallery*), καὶ ὁμοίως, ἂν μόνον βουλευτῆς τις ἐγερθῇ καὶ δεικνύων τὰ θεωρεῖα ταῦτα, εἴπῃ «Κύριε πρόεδρε, παρατηρῶ ἐκεῖ ἐπάνω πρόσωπα μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ σῶμα,» τοῦτο ἀρκεῖ ὅπως ὁ *speaker* ἀναγκασθῇ εἰς τὴν ἀνευ ἀναβολῆς ἐκκένωσιν τῆς αἰθούσης.

Μὴ ἀγνωρίζουμένης δὲ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς παρωσιακῆς τῶν ξένων, ἢ δημοσιεύσεως τῶν συζητήσεων

(1) Ἡ σχολὴ αὐτὴ ἐκικυροῦται καθ' ἑβδομάδα διὰ ψηφοφορίας τῆς βουλῆς δημοσίως ἐκαστοῦ ὅτι ἀναβάλλει ἀπὸ τῆς Παρασκευῆς εἰς τὴν δευτέραν.

(1) *Speaker* σημαίνει ἀγορητής. Σ. Μ.

ἀποτελεῖ ἔτι μᾶλλον γεγονός σχετικῶς νέον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἀγγλικῆς νομοθετίδος. Ἡ ἐφημερίς *Gentleman's Magazine*, περὶ τὸ ἔτος 1738, προσέδραμεν εἰς πανουργίαν ὅπως συντρίψῃ τὴν ἀρχαίαν συνθήσαν καὶ ἄρῃ ἐκ ποδῶν τὴν ἀπαγόρευσιν τὴν βαρύνουσαν τὰς ἐφημερίδας. Ἰπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Συζητήσεις τῆς γερουσίας τῆς Αἰλλιοπότης* ἐξέθηκε τὰς συνεδριάσεις τοῦ κοινοβουλίου ἐν ἄρθροις ἐν οἷς πᾶσα ἡ βουλή ἀνεγνώρισεν ἑαυτὴν ἐν μικρογραφίᾳ, ὡς ἂν κατωπρίζετο ἐν κατόπτρῳ λείῳ καὶ κατεσκευασμένῳ ὑπὸ τινος τῶν συνεταίρων τοῦ Γουλβέρου. Μεγάλως ἠγανάκτησαν τὰ μέλη τῆς βουλῆς τῶν κοινοτήτων, ἧτις, ἀμυνομένη ὑπὲρ τῶν ἰδίων προνομίων, ὡς ἀπεκάλει αὐτὰ, ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς τοὺς γελάσαντας. Ἐκτοτε δ' ἤρξατο ζωηροτάτη πάλη μεταξὺ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ τύπου· ἀλλ' ἔνεκα τοῦ θάρρους δημοσιογράφων τινῶν, τῶν Κούη, Οὐδραλ καὶ Περρὺ, τὸ δίκαιον ἐξενίκησε. Σήμερον δὲ τὸ θεωρεῖον τῶν ἐφημεριδογράφων (*reporter's gallery*) ἀποτελεῖ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς βουλαῖς κοινοβουλευτικὸν θεσμὸν ἥμισυ ἐπιδεικτικὸν προσβολῶν. Ὁπισθεν μάλιστα τοῦ θεωρείου τούτου ὑπάρχει δωμάτιον δι' ἀερίου πεφωτισμένον ἐν ᾧ οἱ στενογράφοι μεταγράφουσι τὰς σημειώσεις αὐτῶν. Ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ἐν Ἀγγλίᾳ ἐλευθερία, ἡ τῆς ἔξω διὰ δόσεως ὑπὸ παντοίας μορφᾶς τῶν συζητήσεων τῆς βουλῆς οὐδέποτε ἀνεγνώρισθη ὑπὸ τοῦ νόμου· τίς ὅμως τολμᾷ ν' ἀναλάβῃ τὸ ἄπαξ κατακτηθὲν ὑπὸ τοῦ ὄρθου παρὰ τῷ πλήθει λόγου; Ἄλλως τε τίς ῥήτωρ θεωρεῖ προσβολὴν τὴν δημοσίευσιν τῶν λόγων αὐτοῦ; Ἀληθῶς δὲ αἱ πλείστα ἐλευθερία τοῦ Ἀγγλικῆς τύπου ὑπάρχουσι μᾶλλον ἢ φαίνονται· ἀναζητητέα δὲ οὐχὶ ἐν ταῖς ἐγγράφοις κειμένους ἀλλ' ἐν τοῖς ἐθίμοις, τοῖς ἤθεσι καὶ τῇ κυριάρχῳ δυνάμει τῆς κοινῆς γνώμης. Ἀλλὰ μήπως ἀράγε ἡ ἐγγύησις αὐτῆ τυγχάνη κατώτερα τῶν ἄλλων; Ἰπάρχουσι κυβερνήσεις μέγιστον μὲν ποιούμεναι λόγον ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ νοδῆ, ἔργῳ δὲ ἐλάχιστα εἰς αὐτὸν ἀναγνωρίζουσι δικαιώματα!

Ὅπως γένηται τις δεκτὸς εἰς τὴν στοᾶν τῶν ξένων ἔχει ἀνάγκη ἐπιστολίου χειρογράφου καὶ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τινος τῶν μελῶν τῆς βουλῆς· ἅμα δ' ὡς φθάσῃ παρὰ τὴν εἰσοδὸν, κλητῆρ τῆς βουλῆς λαμβάνει τὸ γραμματίον ἐφ' οὗ ὁ ξένος ἔγραψε τὸ ἴδιον ὄνομα καὶ θέτει αὐτὸ εἰς ὑαλινὴν κληρωτίδα. Τριακῶσιοι ἢ τετρακῶσιοι ἄνθρωποι, ὑποστάντες τὰ αὐτὰ, περιπατοῦσιν ἐν τῷ προδρόμῳ παρατηροῦντες τὰ πολλὰ ἐκ μαρμαρέου ἀγάλματα τῶν μεγάλων τῆς Ἀγγλίας πολιτικῶν ἀνδρῶν. Ἐκαστος βουλευτῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδώσῃ καθ' ἡμέραν ἐν τοιοῦτον γραμματίον εἰσόδου· ἂν λοιπὸν τὰ τρία τέταρτα μεταχειρισθῶσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὁ ἀ-

ριθμὸς τῶν προσκεκλημένων ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸν τῶν θέσεων. Παρὰ τὴν θύραν τῆς βουλῆς, ὡς παρὰ τὴν τοῦ παραδείσου, οἱ κλητοὶ εἰσι πλείονες τῶν ἐκλεκτῶν καὶ πᾶς ὅστις ἔχει τὴν ὑπογραφὴν ἐνδὲ βουλευτοῦ ὑποψήριος μόνον γίνεται καὶ ὀφείλει νὰ ὑποβληθῇ εἰς κλήρωσιν. Εὐθύς ὡς τὸ ὠρολόγιον τῆς αἰθούσης δείξῃ τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν, πάντες σωρεύονται περὶ τὸν κλητῆρα ἐξάγοντα ἐν πρὸς ἐν τὰ εἰσιτήρια καὶ καλοῦντα γεγωνυῖα τῇ φωνῇ τὸν κομιστὴν μέχρι τοῦ ἐδοδομηκοστοῦ. Οἱ δὲ λοιποὶ παρακαλοῦνται νὰ περιμένωσι δευτέραν κλήρωσιν. Τωόντι δὲ, περὶ τὴν πέμπτην ὥραν, γίνεται καὶ αὕτη· οἱ δὲ κληρούμενοι τάσσονται κατ' ἀριθμοὺς ἐπὶ τῶν ἐκκτέρωθεν ἐδρῶν ἀναμένοντες καὶ ὄλην τὴν νύκτα πολλὰκις ἐπ' ἐλπίδι ὅτι τινὲς τῶν εἰσελθόντων θέλουσιν ἐγκαταλείπει τὰς θέσεις αὐτῶν πρὸ τοῦ τέλους τῆς συνεδριάσεως, πράγμα συνήθως ἀπίθανον. Τοιαύτη ἠρωϊκὴ ὑπομονὴ καταδεικνύει ἀρκούντως πόσον ἐνδιαφέρουσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους αἱ βουλευτικαὶ συζητήσεις. Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν περιέργων ἐκείνων τῶν ἄνευ εἰσιτηρίων, οἵτινες ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐλπίδος εἰσόδου, περιμένουσι ἐν *Westminster-Hall* τὴν δίοδον τῶν εἰς τὴν συνεδρίαν μεταβαινόντων βουλευτῶν;

Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἐνσεταρκωμένοι θεατλὶ θεωροῦνται ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν βουλευτῶν ὡς σκιά, πολλῶ μᾶλλον ὑποτίθενται ἀγνοοῦντες τὴν παρουσίαν τῶν γυναικῶν, αἵτινες παρίστανται εἰς τὰς συζητήσεις καθήμεναι ἐν θεωρείῳ κιγκλιδωτῷ. Ἄλλοτε ἦσαν ἐντελῶς ἀποκεκλισμένοι τοῦ περιβόλου τῆς βουλῆς· ἀλλ' ἡ περιέργεια τῶν θυγατέρων τῆς Εὐκῆς ἀνεκάλυψε κρύφιον τι μέρος ὅθεν ἔβλεπον, δωμάτιόν τι ὑπερκείμενον τῆς ὀροφῆς τῆς αἰθούσης, δι' οὗ εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν ἄρ. Καὶ ἦν μὲν δυσάρεστον τὸ μέρος τοῦτο, ἰδίως ἔνεκα τῆς ὄσμῆς καὶ τῆς θερμότητος τῶν λαμπτήρων, ἀλλ' οὐχ ἦν πάντοτε ἦτο πλήρες *ladies* (κυριῶν) ἀκροωμένων τὰς συζητήσεις ἐν τῷ κρυπτῷ. Τὸ θάρρος τοῦτο ἦν ἄξιον ἀμοιβῆς· διὸ, ὅτε ἐκτίσθη τὸ νέον κοινοβούλιον, ἐκτίσθη καὶ θεωρεῖον τῶν γυναικῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ παράδοσις δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν ἐν τῷ βουλευτικῷ ναῶ, ἐκαλύφθησαν διὰ δικτυωτοῦ· παρ' αὐτὸ δὲ ὑπάρχει ἐστιατόριον ἐνθα ἐπιτρέπεται αὐταῖς πόσις τείου καὶ τῶν τοιούτων. Ἐν μόνῳ δὲ τῷ θεωρείῳ τοῦτω ἀναγινώσκειται ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή· «*Silence is required*» (ἀπαιτεῖται σιωπὴ). Εἶναι ἄρα γε ἐπιγράμμα; ἤκουσα Ἀγγλίδας κατακρινούσας τὴν αὐθάδειαν τῆς παραγγελίας ταύτης.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΑ, τόμος γ'.—Ἡ ἐν Κύπρῳ γλῶσσα ὑπὸ Δθ. Α. Σακελλάριου Ἀγιοπετρίτου, καθηγητοῦ. Ἀθήναι, 1868.

Τὰ *Κυπριακά* ἔμελλε ν' ἀποτελέσωσι, κατὰ τὴν ἀγγελίαν, τρεῖς τόμους. Τούτων ὁ μὲν πρῶτος ἐξεδόθη τὸ 1855 ἔτος, καὶ περιεῖχε, καθ' ἃ βιβλιογραφούντες εἶπομεν τότε (1), τὴν ἱστορίαν τῆς Κύπρου· διὰ λόγους δὲ, τοὺς ὁποίους περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν, ἀνεβλήθη ἡ ἐξακολούθησις, καὶ μόλις μετὰ δεκατρία ἔτη ἐφάνη ἀντὶ τοῦ δευτέρου ὁ τρίτος τόμος. Ἀλλὰ διὰ τί αὕτη ἡ προτίμησις; ἡ ἐπιγραφή τοῦ ἀνα χειρᾶς «*Ἡ ἐν Κύπρῳ γλῶσσα*,» καὶ τὸ ἐν κεφαλίδι αὐτοῦ σοφόκλειον ῥητὸν, «*τὸ μὲν ζητούμενον ἀλωτὸν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον*,» λίσουσι τὴν ἀπορίαν. Καὶ τωόντι, ἐὰν ἐγκαίρως δὲν περι-συνάξωμεν καὶ δὲν σχολιάσωμεν μάλιστα, κατὰ τὰς ἐτι ζώσας παραδόσεις, τὰ μνημεῖα τῆς γλώσσης, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῶν διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, τοσοῦτον ἀκάθεκτος ἢ ἀπό τινος ἐπιδρομῆ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ εἰσβολὴ τῶν ξένων τρόπων, τοιαύτη δὲ καὶ ἡ ἀναμόρφωσις τὴν ὁποίαν ἐπιδιώκομεν ἐσωτερικῶς ἀσεβούντες πρὸς πάντα ἀδιακρίτως τὰ πάτρια, ὥστε πολλὸς χρόνος δὲν θέλει παρέλθει καὶ τ' ἀμελούμενα θέλουσι παρέλθει μετὰ τοῦ χρόνου, καὶ ἡ ζημία, ἡ περὶ τὴν γλῶσσαν ἰδίως, ἔσται πολλή· διότι τὸ λεξικὸν τοῦ λαοῦ περιέχει λέξεις καὶ φράσεις, τὰς ὁποίας οὐ μόνον μάλιστα ἀναζητοῦμεν εἰς τὰ γραπτὰ λεξικά, ἀλλὰ καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου, ἀγνοοῦντες αὐτάς, ἀγωνιζόμεθα ν' ἀναπληρώσωμεν δι' ἄλλων ἀδοκίμων ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον.

Ἰδοὺ διὰ τί τὸν τρίτον τόμον τῶν *Κυπριακῶν* προσαγορεύομεν μετὰ σπουδῆς, συγχαίροντες τῷ συγγραφεὶ διὰ τὴν μετὰ λόγου καὶ κρίσεως συλλογὴν, καθὼς καὶ διὰ τὴν μετὰ λόγου καὶ κρίσεως ἐρμηνείαν τῶν συλλεγέντων.

Περιέχει δὲ ὁ τρίτος τόμος μετὰ τὴν ἀξίαν σημειώσεως εἰσαγωγὴν τὰ ἐξῆς:

- α'. Γραμματικὴν τῆς κυπριακῆς γλώσσης.
- β'. Ἔσματα ἱστορικά, ἐρωτικά, ἐκκλησιαστικά κλ.
- γ'. Ναναρίσματα.
- δ'. Παίγνια.
- ε'. Καθαρογλωσσήματα.
- ς'. Παροιμίας.
- ζ'. Αἰνίγματα.
- η'. Παραμύθια.

(1) Πανδ. τὸμ. ς'. σελ. 487.

θ'. Μνημεῖα γλώσσης τοῦ μεσαίωνα.

ι'. Συλλογὴν ἀρχαίων κυπριακῶν λέξεων.

ια'. Συλλογὴν νεωτέρων.

ιβ'. Συλλογὴν ξενικῶν.

Συγκεκριλαϊώσαμεν ἐπίτηδες τὰ ἐν τῷ ἀνα χειρᾶς τόμῳ ἵνα πεισθῇ ὁ ἀναγνώστης περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ βιβλίου. Ἦδη δὲ φέρε εἶπωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τοῦ διανοητικοῦ ἐράνου ὃν συνεισέφερον αὐτὸς ὁ Κ. Σακελλάριος, ἐράνου οὔτε εὐτελεῶς, οὔτε ἀκόπως καταρτισθέντος· διότι εἴτε γραμματικὴν συντάττει, εἴτε λέξεις ἐτυμολογεῖ, εἴτε ἄσματα καὶ μύθους ἐπαναλαμβάνει, δὲν περιορίζεται εἰς ἀπλὴν ἀντιγραφὴν, ἀλλὰ προβαίνει καὶ εἰς ὑπομνηματισμὸν, καὶ, τὸ δυσκολώτερον ἅμα δὲ καὶ περιεργότερον, εἰς σύγκρισιν πρὸς ἀρχαία ἀντίστοιχα εἶδη. Ὅθεν, ὅταν λόγου χάριν πραγματεύεται περὶ καταλήξεων, ἐναλλαγῶν, συναίρεσεως, συντάξεως, ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν τοιούτων, ἢ ὅταν διηγῆται παραμύθια ἢ ἀπαγγέλλῃ ἄσματα, καταδεικνύει διὰ τοῦ παραλληλισμοῦ ὅτι ὁ μεταγενέστερος Ἕλληνας καὶ ὁμιλῶν καὶ γράφων καὶ διηγούμενος ἀκολουθεῖ τοὺς αὐτοὺς κανόνας, ἐμπνέεται ὑπὸ τῆς αὐτῆς φαντασίας, ἐρμηνεύει διὰ τῆς αὐτῆς χάριτος τὸν ἐνδιάθετον λόγον, καὶ συνελόντι εἰπεῖν ἔχει τὴν αὐτὴν τάσιν, τὸν αὐτὸν τύπον τοῦ πνεύματος, φέρε τὴν αὐτὴν σφραγίδα τοῦ σκέπτεσθαι καὶ αἰσθάνεσθαι τῶν ἰδίων προγόνων. Ἡ συνέχεια τῆς γενεαλογικῆς ἀλύσεως παρίσταται προφανῆς. Ἐπράξε δὲ μετὰ Κοραῖν κατὰ τὴν συλλογὴν τῶν λέξεων, ἐπιστημονικώτερον τῶν πρὸ αὐτοῦ θησαυρισάντων τοιαύτας, οἵτινες διὰ τὸν φόβον μὴ παρερχομένου τοῦ χρόνου ἀπολεσθῶσιν, ἔσπευσαν νὰ καταγράψωσιν ἀπλῶς αὐτάς, ἀφέντες εἰς ἄλλους τὴν κατὰ γραμματικὴν ἐξέτασιν· καὶ μετὰ πολλὴν ἀναγνῆρῆτος μελέτην κατέδειξε τὴν συγγένειαν αὐτῶν πρὸς τὴν ἀρχαίαν, ἐνίοτε δὲ, ἀκολουθῶν τὸ νεώτερον σύστημα τῆς συγκριτικῆς ἐτυμολογίας, καὶ πρὸς σανακριτικὰς, γερμανικὰς καὶ λατινικὰς παρέβαλε.

Τὰ δημοτικὰ ἄσματα, διεξοδικὰ τὰ πλείστα μετὰ χρι καὶ πεντακοσίων ἐβδομήκοντα στίχων, εἰσι τὸν ἀριθμὸν τρία πρὸς τοὺς τριάκοντα. Τὸ πρῶτον αὐτῶν, τὸ ἐπιγραφόμενον «Πῶσις τῆς Κύπρου ὑπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς», ἀνάγεται εἰς τὸ τρίτον τεταρτημόριον τῆς 17^{ης} ἑκατονταετηρίδος, ὅτε Σελίμης ὁ Β' ἐξεπέδησε τὴν Κύπρον. Καὶ τίς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν Τούρκων δὲν ἐξεπέδησεν αὐτὴν διὰ τὸ κάλλος βεβαίως καὶ τὸν πλοῦτον; Φοίνικες, Ἀσσύριοι, Ἕλληνες, Ῥωμαῖοι, Φράγγοι, Ἐνετοί. Πρὶν δὲ ἡ ἀποβῆ ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς, ὁ Σελίμης προσεκάλεσε τοὺς χριστιανοὺς νὰ παραδοθῶσιν, ἀπειλῆσας νὰ ἐξοντώσῃ αὐτοὺς διὰ γενιτσάρων ἐν περιπτώσει ἀντιστάσεως· ἀλλ' ὁ διοικητῆς, πεποιθὸς εἰς τὴν ἀνδρίαν τῶν Κυπρίων, ἀπεκρίθη μεγαλοφρονῶς:

«Βάλλει κείνος γιγαντοσφαυροί, βάλλω και 'γὼ γενναίως
»εἰ χηράταις κῆ ἄτροφαίς, μόνον ἀγκαστρομμένας.»

Και ναί μὲν δὲν κατώρθωσεν ἡ ἀνδρὶς τῶν Κυ-
πρίων νὰ καταγωνισθῆ τῆς ἀγρίας ὄρμηξ τοῦ μυριο-
πληθοῦς τῶν ἐναντίων στρατοῦ, ἀπέδειξεν ὅμως ὅτι
δὲν ἐμεγαλορρήμονει ὁ διοικητὴς εἰπὼν τὴν γεν-
ναϊότητα τῶν Ἑλληνίδων ἀνωτέραν καὶ τῆς τῶν γε-
νιτσαρῶν· διότι, ὅτε ἀλωθείσης τῆς Νικοσίας τὸ
πῦρ καὶ ὁ σίδηρος ἐνέμοντο ἀνηλεῶς ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέ-
ρας τὴν χριστιανικὴν ταύτην πόλιν, αἱ γυναῖκες
φεύγουσαι τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἀτίμως ἐβρί-
πτον ἐξυτάς ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν οἰκιῶν καὶ συνετρί-
βοντο· ἀλλὰ καὶ ἐσφαζον ἰδίαις χερσὶ τὰς θυγα-
τέρας καὶ τοὺς υἱοὺς, ἵνα μὴ πεσόντες εἰς βαρβάρων
χεῖρας ἀτιμασθῶσι. Καὶ τις αὐτῶν, βλαύουσα πῦρ εἰς
τὴν τριῆρη τοῦ μεγάλου βεζύρου καὶ εἰς δύο ἐτέρας,
αἵτινες φέρουσαι πολυτιμώτατα φορτία χρυσοῦ, ἀρ-
γύρου, ἀδαμάντων καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὑπὲρ τοὺς
χιλίους νέους καὶ νέας ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων οἰκογε-
νειῶν, ἠτοιμάζοντο ν' ἀποπλεύσωσιν εἰς Κωνσταν-
τινούπολιν, κατεταρτάρωσεν αὐτάς.

Ἐκ τῶν ἐτέρων ἀσμάτων τὸ τρίτον (ᾄσμα Θεο-
φυλάκτου) καὶ τὸ τέταρτον (ᾄσμα Διγενῆ) ἀνάγοντα,
κατὰ τὸν συγγραφέα, εἰς τὴν Ζ' ἑκατονταετη-
ρίδα· ἄρα εἰσὶ προγενέστερα μὲν τοῦ κατὰ τὸν ΙΑ'
αἰῶνα ἐπὶ Ἄννης τῆς Κομνηνῆς ἀναπλεχθέντος
ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐξ ἰδιώτιδος γλωττήης· χάριν τοῦ
πατρὸς αὐτῆς·

«Τὸ Σάββατον τῆς Τυρινῆς χαρεῖς, Ἀλέξιε, ἐνόησέ το,
»καὶ τὴν ἀουτέραν τὸ πρῶν εἶπα καλῶς γεράκιον μου (1)·

πλησιέστερα δὲ τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως τοῦ ἀρ-
χαιοτέρου ἐκείνου, δι' οὗ προσηγορεύετο ὁ αυτοκρά-
τωρ προσερχόμενος εἰς τὸν ἱππόδρομον·

«Ἴδε τὸ ἔαρ τὸ καλὸν πάλιν ἐπανατέλλει,
»ἐφ' ἧρον ὑγείαν καὶ χαρὰν καὶ τὴν εὐημερίαν.»

Τὸ δέκατον ἔβδομον, τὸ ὁποῖον τάσσει ἐπίσης ὁ
συγγραφεὺς περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, διηγείται τὴν
πάλην τοῦ Διγενοῦς πρὸς τὸν Χάρωνα. Φαίνεται δὲ
ὅτι ὁ Διγενὴς αὐτὸς ἐθρυλλήθη ἀνά πᾶσαν Ἑλλάδα
καὶ μέσον Ἄργος ὡς φοβερὸς τοῦ Χάρωνος ἀντίπα-
λος, διότι καὶ ἕτερα δύο ᾄσματα γινώσκωμεν συν-
τομώτερα μὲν, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν τοῦ Διγενοῦς ἀγῶνα
ἐκτραγωδοῦντα (2). Μὴ ἄρα εἶναι παρωδία τοῦ ἄ-
θλου ἐκείνου, δι' οὗ ὁ Διογενὴς Ἡρακλῆς ἤρπασεν
ἀπὸ τοῦ ἄδου τὴν Ἄλκηστιν;

Μετὰ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων συγκαταλέγεται
καὶ τὸ τριακοστὸν τρίτον, ποιηθὲν τὸ 1833 ἐπὶ τινὶ
ἀποπειρῇ ἐπαναστάσεως· ἐκ τοῦ παρτιθεμένου ὅμως
πρώτου διστιχοῦ ἐξάγεται ὅτι ὁ ποιήσας τὴν μὲν

(1) Ἀλεξιάδος βιβλ. Β'. 4. (2) Πανδ. τόμ. Δ' σελ. 621, καὶ
Ἀμάραντος ἦτοι τὰ βιβλ. τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος ὑπὸ Γ.
Κύλαμπου, ἐν Πετροῦπόλει 1843, σελ. 26.

καρδίαν εἶχε φιλοπάτριδα, λογιωτικιστικὸν δὲ τὴν
κρανίον.

«Ὀλυμπέ σπου τὰ ὕψη τῆς γενναίας κορυφῆς σου,
»πρὸ αἰῶνων τὰ σημύνει ὁ λαμπρὸς φύλαξ τῆς νήσου,» κλ.

Τὰ δὲ ἐρωτικά διστιχὰ εἰσὶ πολλάκις συνεββαμ-
μένα ἐξ ἑτερογενῶν ἐνοιῶν, πάντη ἀσχέτων πρὸς
ἀλλήλας, χάριν τῆς ὁμοιοκαταληξίας.

«Τὴ μόσφυλα τῆς μοσφυλάς μετροῦν τα μὲ τὸν κάρτο,
»ἔχε τὸν νοῦν σ' ἀάπη μου, ὅσον νὰ πᾶ καὶ νάρτω.»

Ἡ
«Περτίκιν ἐκουκκούρισεν ἔς τοῦ περβολοῦ τὸν ὄχτον,
»κῆ ἀκόμη ἐν σ' ἐφίλησα καὶ ἔβλεπον με σὲ ὄρκον.»

Παράκεινται ὅμως καὶ τινὰ ὄλωσ πρωτότυπα τῆν
φαντασίαν, οἷον τὸ ἐξῆς·

«Ὅς μου καὶ μένα 'να φιλῖν, μὰ ἐν κῆ ἀγόρασές το,
»παρὰ ἐν 'ποῦ τὴν μέναν σου καὶ κληρονόμησές το.»

Πειστικώτερον ἅμα δὲ καὶ εὐφρέστερον ἐπιχειρήμα
οὐδ' ὁ παρακρουστικώτερος τῶν δικηγόρων (καὶ τίς
παρακρουστικώτερος τοῦ υἱοῦ τῆς Κύπριδος;) ἐπενόησέ
ποτε· διότι ἀπὸ Εὐας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων
ὄση καὶ ἂν ἐγένετο χρῆσις ἢ κατάχρησις τῆς μητρι-
κῆς ἐκείνης κληρονομίας, ἔμεινε πάντοτε ἀκεραία,
ἀγήρατος, ἀνεξάντλητος, καὶ ἀκεραία, ἀγήρατος, ἀν-
εξάντλητος θέλει διαμείνει εἰς αἰῶνας αἰῶνων. Κατὰ
τὸν ἀσθενῆ λοιπὸν τὸν ἐκλιπαροῦντα τὸ γλυκὺ φάρ-
μακον, κατ' οὐδὲν θὰ ἠλαττοῦτο ἡ κληρονομία τῆς
ἐπαφροδίτου Κυπρίας ἂν συγκατένευε νὰ δαψιλεύσῃ
αὐτό.

Συλλογὴν παρχμυθίων φιλοπονηθεῖσαν πρὸ τοῦ
Κ. Σκελλαρίου δὲν ἐνθυμούμεθα ἄλλην, διότι ἡ τοῦ
Κ. Χάν μεταφρασθεῖσα ἐξεδόθη γερμανιστί. Ἐν τῷ
προμνημονευθέντι δὲ Ἀμαράντῳ κατεχωρήθη ἐν καὶ
μόνον, Τ' ἀθάνατο νερό, διεξοδικώτατον, εἰκοσιεν-
νέα σελίδας κατέχον.

Τὰ ὀκτὼ παραμύθια τῶν Κυπριακῶν εἰσὶ περίερ-
γα διὰ τε τὴν πλοκὴν, τὴν γλώσσαν, τὴν ἀφείλιξιν
τῆς διηγήσεως καὶ τὸ ἠθικὸν συμπέρασμα.

Βασιλεὺς τις, λέγει τὸ πέμπτον παραμύθιον, ἔνα
μόνον ἔχων υἱὸν ἐξεπαίδευσεν αὐτὸν ἐπιμελῶς· ἂν
ἔμεινεν σπουδῇ 'ποῦ νὰ μὲ τοῦ τὴν μάθη· ἔμεινάν
του μόνον τὰ φιλοσοφικά καὶ θέλησε νὰ τοῦ τὰ μάθη
καὶ κείνα.· Συνήθροισε λοιπὸν ἐκ περάτων φιλοσό-
φους, καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἦσαν σοφοὶ καὶ ὁ νέος
ἐπιμελής, ἡ πρόοδος ἐγένετο γιγαντιαίως βήμασιν.
Ἀλλὰ τί δυστυχῶς συνέβη; Ὁ βασιλεὺς ἰδὼν ποτε
τοὺς φιλοσόφους κατηρεῖς ἠρώτησε τὴν αἰτίαν· καὶ
ἐπειδὴ ἠρνοῦντο ν' ἀποκριθῶσιν, ἔββαλέ τους εἰς τὰ
δεινὰ, καὶ ἀποφασίσασιν νὰ τοῦ 'ποῦσιν τὴν αἰτίαν.
Τί νὰ σοῦ 'ποῦμεν, ἀφέντη βασιλέα μας, ἠύραμεν
εἰς τὴν φιλοσοφίαν ὅτι τοῦ γυιοῦ σου εἰς τὸν εἰκο-
σιν ἔνα χρόνον ἔτσι ἐννὰ γίνῃ ὁ θάνατός του ἀπὸ βό-
λιν.· Πρὸς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἐλειποθύμησεν ὁ βα-
σιλεὺς· καὶ ὅπως σῶσῃ τὸν φίλτατον διάδοχον πρεσ-

ἔταξε νὰ κατασκευάσωσι χρυσοῦν ὑάλινον κλωθὸν,
νὰ ἐξαρτήσωσιν αὐτὸν ἀπὸ μακρᾶς ἀλύσεως, καὶ νὰ
θέσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ ἐξωτροφίας γιὰ ὀκτὼ ἡμέρας
καὶ λοῦων λοῦων βιβλία.· Τούτων πάντων παρασκευα-
σθέντων εἰσῆγαγε καὶ τὸν νέον εἰς τὸν κλωθὸν καὶ κα-
τεβίβασεν εἰς τὴν θάλασσαν, παραγγείλας αὐτὸν νὰ
σεισῇ τὴν ἄλυσιν ἐὰν πρὸ τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν καθ' ἃς
ἔμελλε νὰ μείνῃ ὑποβρύχιος ἐλάμβανε τινα ἀνάγκην.
Ὁ υἱὸς κατέβη καὶ, καθὼ φιλαναγνώστης, ἐπεξήλθε
πάντα τὰ βιβλία, πλὴν τοῦ Ψαλτηρίου. Ἐπειδὴ δὲ
δὲν εἶχον παρέλθει αἱ ὀκτὼ ἡμέραι, ἀπεφάσισε ν' ἀ-
ναγνώσῃ καὶ αὐτό· ἀλλ' ἀναγινώσκων ἐβλέπει σ' ἑναν
ψαλμὸν 'ποῦ ἐδιάβαζεν ὅπου ἐγραφεν, εἰς τὰ βάχην
τῆς χαλάσσης ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου, Δέσποτα.· Ἄφοῦ,
ἀνελογίσθη πολλὰ ὀρθῶς, ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου εἶναι
πανταχοῦ, καὶ εἰς αὐτοὺς τῆς θαλάσσης τοὺς μυ-
χοὺς, τίς ἡ χρεὶα νὰ μένω ἐνταῦθα; Εὐθύς λοιπὸν
ἔσεισε τὴν ἄλυσιν, καὶ ἀνελευθερώθη δὲν συγκατετεθῆ
πλέον νὰ καταβῆ, ἀλλὰ παραμείνας εἰς τὸν ἄνω κό-
σμον ἐξεπλήρου ἐπιμελέστερον τὰ θρησκευτικά αὐ-
τοῦ καθήκοντα. Κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν προφητείαν,
βολὴ πυροβόλου μικροῦ δεῖν ἀπέκτεινε τὸν βασιλό-
παιδα περιπατοῦντα· ἀλλ' ἡ πρὸς τὰ θεῖα εὐλάβεια
ἔσωσεν αὐτὸν, καὶ οὕτω ἡ θρησκεία ἤγειρε νίκης τρό-
πια καὶ κατ' αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας.

Τοιοῦτο ἐν συνόψει τὸ ἔργον τοῦ Κ. Σκελλαρίου,
πολλὴν ἔχον τὴν ἀξίαν, οὐ μόνον διότι πρῶτος αὐ-
τὸς συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συνεκδώσῃ διάφορα εἶδη
ἄτινα μετὰ κόπου συνέλεξε καὶ ἠρμήνευσεν, ἀλλὰ,
τὸ κυριώτατον, διότι ἐξ αὐτῶν, τεταγμένων ὡς ἐν
γραφικῷ πίνακι, γίνεται κατὰ πολλὰ γνωστὸς τῶν
νεωτέρων Κυπρίων ὁ βίος. Ἐὰν ἐτίθετο ἀγῶν σκοπὸν
ἔχων νὰ βραβεύσῃ πόνημα ὅμοιον τοῦ προκειμένου,
τὸ γέρας ἔπρεπε βεβαίως ν' ἀπονεμηθῆ εἰς τὰ Κυ-
πριακά. Τοιοῦτου ὅμως μὴ τεθέντος, τὸ Πανεπιστή-
μιον ὀφείλει καθ' ἡμᾶς ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν,
τιμῶν δι' ἠθικῆς ἀμοιβῆς τὸν τιμήσαντα τὴν ἡμετέ-
ραν φιλολογίαν φιλόπονον συγγραφέα.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΜΙΚΤΑ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ.

(Συνήχ. Ἰδε φουλ. 430, 431.)

46) Τὸν ἀράπη κ' ἂν λευκαίνης, ἀδικὰ τὸν κόπου
χάνεις. — Βλ. Ἀριστοφ. Σφήκ. 1457.
Τὸ γὰρ ἀποστῆναι χαλεπὸν
φύσεως, ἢν ἔχει τις ἀπί.
Βλ. καὶ Δίωσιπ. μύθ. 75 καὶ 169.

47) Ἡ σκόλα ἀπὸ τὴν βιά τῆς γεννῆ στραβὰ τὰ
κουτάβια τῆς. — Βλ. Σοφ. Οἰδ. Τυραν. 618.

Φρονεῖν οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς.

48) Κατὰ μάνα κατὰ τάτα τὸ παιδί κ' ἡ θυγα-
τέρα. — Πρβλ. Θεογν. 587.

Οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης βίβα φύεται, οὐδ' ὑάκινθος,
Οὔτε ποτ' ἐκ δούλης τέκνον εὐεθερίον.

Καὶ Πινδ. Πυθ. Η'. 44.

Φυῆ τὸ γενναῖον ἐπιπρέπει
Ἐκ πατέρων παισὶν λήμα.

Βλ. καὶ Horat. Od. IV, 8. 29.

Fortes creantur fortibus et bonis;
Est in iuvenis, est in equis patrum
Virtus, neque imbellem feroces—Βλ. καὶ ἀρ. 19.
Prognerant aquilae columbam.—Βλ. καὶ ἀρ. 19.

49) Μῆτε τὸ διάβολο νὰ ἰδῆς, μῆτε νὰ σταυρο-
κοπήθῃς. — Παροιμία ἀντίστοιχος πρὸς τὸ Μηδὲν
ἀγαν τῶν ἀρχαίων. — Βλ. Πλουτ. περὶ τοῦ ὅτι μά-
λιστα τοῖς ἠγεμόσι δεῖ τὸν φιλόσοφον διαλέγεσθαι,
Β'. σ. 5 ἐκδ. Κορ. — (ἑλλ. βιβλ. πρερργ. Τομ. 6.)

Οἱ γὰρ Κύπριν φεύγοντες ἀνθρώπων ἔγαν
Νοσοῦσιν ὁμοίως τοῖς ἄγαν θηρωμένοις.

Πρβλ. Ἀρχιλ. λειψ. 60, edit. Rergk.

Μῆτε νικῶν ἀμάρτων ἀγάλλο
Μηδὲ νικηθεὶς ἐν εἰκῇ καταπεσὼν ἰδύρεο.

50) Μαζὶ μὲ τὰ ξερὰ καίγονται καὶ τὰ χλωρὰ.
— Βλ. Αἰσχ. Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβ. 602.

Ἡ γὰρ εὐναισθεὶς πλεῖστον εὐσεβῆς ἀνήρ
Ναύταισι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ
Ὀλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γίνας.

Πρβλ. Εὐριπ. Ἡλεκτρ. 4354.

Οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελίτω
Μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλεῖτω.

Πρβλ. Εὐρ. Ἴων. 411.

51) Ἡ ἀλεπούς τὸν ὕπνο τῆς κοκορόπουλα ἔ-
βλεπεν. — Οὕτω καὶ τις ἀλιεὺς πρὰ Θεοκρίτῳ λέ-
γει (Εἰδύλ. ΚΑ'. 44)

καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις
Πᾶσα κῶν ἄρκτον μαντεύεται, ἰχθύας κηγῶν.

52) Τὰ παχειὰ καλὰ κ' οἱ πλούσιοι φρόνιμοι. —
Βλ. καὶ ἀρ. 27. — Τοιαύτην γνώμην ἐκφράζει ὁ σα-
φιστῆς Καλλικλῆς παρὰ Πλάτωνι (Γοργ. Τομ. 1.
σ. 498, Steph. d. § 53) — «Καλ. Ἀλλὰ μὰ Δι'
οὐκ οἶδ' ὅ,τι λέγεις.

»Σωκ. — Οὐκ οἶσθ' ὅτι τοὺς ἀγαθοὺς ἀγαθῶν
»φῆς παρουσίᾳ εἶναι ἀγαθοὺς, κακοὺς δὲ κακῶν;
»τὰ δὲ ἀγαθὰ εἶναι τὰς ἡδονάς, κακὰ δὲ τὰς ἀνίας;

»Καλ. — Ἐγώ γε.

»Σωκ. — Οὐκοῦν τοῖς χαίρουσι πάρεστι τάγαθα,
»καὶ ἡδοναί, εἴπερ χαίρουσιν;

»Καλ. — Πῶς γὰρ οὐ;

»Σωκ. — Οὐκοῦν ἀγαθῶν παρόντων ἀγαθοὶ εἰσιν
»οἱ χαίροντες;

»Καλ. — Ναί. —»

53) Ο κειρός διδάσκαλος. — Πρβλ. Σοφ. Ηλ. 75. «Καιρός μέγιστος έργου επιστάτης.»

54) Όποιος περηφανεύεται γλήγορα ταπεινώνεται. (Παρ. Βενζ. σ. 79). — Βλ. Παρ. Σολομ. Γ'. 34.) — «Κύριος υπερηφάνους αντιτάσσεται, ταπεινοί δε δίδωσι χάριν (1).» Βλ. Λουκ. ΙΑ', 44, και (2) Ιη'. 44 «Πᾶς ὁ ὑψῶν ἐκυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.» Παρ. Σολομ. ΚΘ'. 23. «Ἵθρὶς ἄνδρα ταπεινοῦ τούτῳ δε ταπεινόν φρονας ἐρείδει δόξῃ Κύριος.» — Βλ. Αἰσχ. Περσ. 827. Ζεύς τοι κολαστής τῶν υπερκόμπων ἄγαν.

Βλ. και Ηρόδ. Ζ' κεφ. 40 ἔδαφ. 5 ἐν ᾧ ὁ Ἀρτάβανος λέγει πρὸς τὸν Ξέρξην — «Ὁρᾶς τὰ ὑπερέχοντα ζωᾷ ὡς κερκυνοῖ ὁ Θεὸς οὐδὲ ἐξ' φαντάζεσθαι, τὰ δὲ μικρὰ οὐδὲν μιν κινεῖ, δρᾶς δὲ, ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα αἰεὶ και δένδρεα τὰ τοιαῦτα ἐπισκῆπτει τὰ βέλεα' φιλέει γὰρ ὁ Θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούει.»

55) Οἱ πατέρες τῶν τῆν ἀγουρίδα και τὰ παιδιὰ μωδιάζουνε. — Βλ. πρὸς τοὺς ἄλλοις και Εὐριπ. Ἀδελ. λειψίν. 433 Math.

Τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐγγίνους Τρέπουσι οἱ Θεοί.

Πρβλ. Δευτερον. ΚΑ. 16.

56) Πάτησε 'ς τὴν ἀγκινάρα. — Ἐπὶ τῶν ὑποπιπτόντων εἰς δυσχερῆ. Οἱ ἀρχαῖοι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μετεχειρίζοντο τὴν παροιμίαν ἐν πυρὶ βίβηκας, ἦν τινα οὕτως ἐξηγεῖ ὁ Σουδάς ἐν λέξ. «Τούτο ἐπιλέγειν χρὴ ἐν τοῖς ἐν ἐπισφαλῆσιν και ἐπικινδύνοις πράγμασιν ἐμφιλοχωρεῖν ἐθέλουσι.»

57) Ἀπ' ὅσα ἔχει κλέρητῃ δὲν φοβᾶται. — Παροιμιώδης ἔκφρασις ἐπὶ ἐνδεστώτων. Πρβλ. Θεοκρ. ΚΑ. 15.

Οὐδὲς δ' οὐ κλήθραν εἶχ', οὐ κόνα' πάντα περισσά, πάντ' ἰδοὶται τήνοισ' ἀγὰρ πενία σφας ἐτήρει.

58) Ἡ δουλειὰ ντροπὴ δὲν ἔχει. — Βλ. Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 6'. 57. «Σωκράτης δ' ἐπεὶ διωμολογήσατο, τὸ μὲν ἐργάτην εἶναι, τὸ δὲ ἀργόν, βλαβερὸν τε και κακόν, και τὸ μὲν ἐργάζεσθαι ἀγαθόν, τὸ δὲ ἀργεῖν κακόν' τοὺς μὲν ἀγαθόν τι ποιοῦντας ἐργάζεσθαι τε ἔφη και ἐργάτας ἀγαθοὺς εἶναι' τοὺς δὲ κυβεύοντας ἦτοι ἄλλο πονηρὸν ἢ ἐπιζήμιον ποιοῦντας ἀργοὺς ἀπεκάλει. Ἐκ δὲ τούτων ὁρθῶς ἂν ἔχοι τὸ

«Ἔργον δ' οὐδὲν ἐνείδες, ἀεργεῖν δὲ τῶνείδες.»

(Ἡσιόδ. Ἔργ. και Ἡμερ. 314.)

59) Ἀργεῖ ὁ Θεὸς μά δὲ λησμονεῖ. — Βλ. Ψαλμ. Ε'. 6. «Οὐ παροικήσει σοι πονηρευόμενος οὐδὲ διαμενοῦσι παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου.» — Τοιοῦτό τι ἐσήμαινον και αἱ ἀρχαῖαι παροιμίαι

(1) Ἐπιστ. Ἰακώβ. Δ'. 6—10. (2) Βλ. Ματθ. ΚΓ'. 15'. — Α'. Περτ. Ε'. 5'.

«Ζεὺς κάτωιδεν χρόνιος ἐπὶ διφθέραις» και «Αἰ Ἰβύκου γέρανοι» ἐκ τῆς πρώτης τούτων προήλθεν ὁ 366 Αἰσώπειος μῦθος. — «Ὁ Ζεὺς τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτίας ἐν ὀστράκοις τὸν Ἑρμῆν ὤρισε γράφειν, και εἰς κιβωτὸν ἀποτιθέναι πλησίον αὐτοῦ, ὅπως ἐκάστου τὰς δίκας ἀναπράσῃ. Συγκεχυμένων δὲ τῶν ὀστράκων ἐπ' ἀλλήλοισ, τὸ μὲν βράδιον, τὸ δὲ τάχιον, ἐμπίπτει εἰς τὰς τοῦ Διὸς χεῖρας, εἴποτε καλῶς κρίνοιτο.» Πρβλ. Πλουτ. Σολ. Β'.

Χρήματα δ' ἡμεῖροι μὲν ἔχειν, ἀδικίως δὲ πεπῶσθαι Οὐκ ἐθέλω' πάντως ὑστερον ἤλθε δίκη.

Βλ. και Εὐριπ. Ἀδελ. λειψίν.

Ἡ δίκη . . . σῆγα και βραδεί ποδὶ Στείχουσα μάρψει τοὺς κακοὺς, ἔταν τύχη.

Βλ. και Σουδάς. «Ποινὴ τιμωροὶ τοῖς κακοῖς ἀκούλουθούσιν, οὐχ ὡς σκιά σώμασι πλησίον, ἀλλὰ και ὀψὲ τοῦ χρόνου.» Πρβλ. Horat. Od. III, 6'. 31.—

Raro antecedentem scelestum Deseruit pede Pæna claudo,

και Ti bull. I. 6'. 4.

Sera tamen tacitis Pæna venit pedibus.

60) Ὅπως ἐδούλεψες θὰ λάθης. — Βλ. Παύλο Α'. Τιμοθ. Γ'. 43. «Οἱ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιούνται.» Πρβλ. Ματθ. ΚΕ'. 14 κε. — Βλ. και Πανδ. Ιη'. σ. 435 ἀρ. 31.

61) Ἀνεμομαζώματα, διαβολοσκορπίσματα. Βλ. Εὐριπ. Βελλερ. λειψίν. — τόμ. Β' σ. 432 Musg.

Οὐδέποτε' εὐτυχίαν Κακοῦ ἀνδρὸς, ὑπέρφρονα τ' ἔλθον Βίβαιοι εἰκάσαι χρεῶν, Οὐδ' ἀδικῶν γενεάν' ὁ γὰρ οὐδενὸς Ἐκφύς χρόνος, δικαίους Ἐπάγων κανόνας, δείκνυσιν Ἀνθρώπων κακότητας ἐμοί.

62) Ὅταν δὲν ἔχη τὸ κανδύλι λάδι ὅσο θέλεις ἀναθέ το. — Πρβλ. Πλουτ. Πολιτ. παραγγέλμ. 1. — «Ὅμοιοι γὰρ εἰσι τοῖς τοὺς λύχνους προμύττουσιν, ἔλαιον δὲ μὴ ἐγγέουσι.»

63) Νὰ φαίνεσαι και νὰ μὴ εἶσαι, 'ς τὰ χαιμένα ἐπαινεῖσαι. Βλ. Αἰσχ. Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας 594, και Πλουτ. Ἀριστ. 3.

Οὐ γὰρ δοκεῖν δίκαιος, ἀλλ' εἶναι θελεῖ Βαθειῶν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος Ἀφ' ἧς τὰ κεινὰ βλαστάνει βουλεύματα.

Τὸ δὲ παρ' ἀξίαν καυχᾶσθαι, κατὰ τὸν Πλούταρχον (Περὶ τῆς Ἡρόδ. κκκοθη. 4), και ἀδικον και κακοήθες εἶναι.

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

(Ἐπεταί συνέχεια.)

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΟΡΑΗ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. 404.)

16

Ἐκ Παρισίων 17 Μαρτίου 1821.

Τῷ Κ. Α. Κοντοσταύλῳ εἰς Λονδίον.

Ἀγαπητὲ συμπατριῶτα,

Μὲ τὴν πρώτην σου ἐπιστολήν 12 Ἰανουαρίου ἐπάραξες τοὺς φίλους, και τοὺς ἑκαμεις νὰ τρέχωσιν ἐρωτῶντες, ἂν ψυχομαχῶ. Ἀφοῦ σ' ἐπληροφόρησαν, ἔτι ζω και πνέω ἀκόμη, φοβούμενος μὴ δι' ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων ψυχομαχῶ, μὲ γράφεις τώρα (13 Μαρτίου) μὲ τὴν συνειθισμένην σου γενναϊότητα προσφέρων βοήθειαν χρηματικὴν. Τὸ νόστιμον εἶναι, ὅτι κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας ἔλαβας ἀπὸ τὸν κλήρον μας ἀρχιερέα Ἰγνάτιον ἐπιστολήν, ὅστις μὲ προσφέρει ἄλλο εἶδος βοήθειας. Βοηθείας χρεῖαν κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἔχω. Μεγάλην χρεῖαν εἶχα παρηγορίας, και τὴν ἀπέλαυσα και αὐτὴν και ἀπὸ σὲ και ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα, και ἀπὸ ἄλλους φίλους, και τὴν ἀπολαμβάνω και τὴν αὐσθάνομαι καθημέραν μὲ ἄκραν μου εὐχαρίστησιν. Βλέπω φανερά, ὅτι ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἀφοῦ ἐσυγχώρησε νὰ ποτισθῶ τῶσα φαρμάκια εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, μοῦ ἐχάρισεν ἐξ ἐναντίας και τὸ ἀντιφάρμακον, τὴν εὐνοίαν λέγω τῆς καλῆς μερίδος τῶν ὁμογενῶν μου, διὰ νὰ καταισχύνῃ τοὺς ἐχθροὺς μου.

Ναι, φίλε, δὲν ἐμπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόσον γαληνίζει τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς μου ἡ εὐτυχία νὰ ἀγαπῶμαι ἀπὸ τὴν καλὴν μερίδα τοῦ γένους μου. Οἱ ἠθασυροὶ τοῦ Κραῖσου δὲν εἶναι τίποτε παραβαλλόμενοι πρὸς τὴν εὐτυχίαν. Σοῦ γνωρίζω λοιπὸν χάριν μεγάλην, ὅχι διὰ τὴν προσφορὰν τῆς βοήθειας, τῆς ὁποίας ἂν εἶχα χρεῖαν, εἰς σὲ πρῶτον (μὴν ἀμφιδάλλης) ἤθελα προσδράμειν, ἀλλ' ὅτι ἡ προσφορὰ σου σημαίνει τὴν πρὸς ἐμέ σου εὐνοίαν' και ταύτην παρακαλῶ σε νὰ μοῦ φυλάξῃς μέχρι τέλους.

Σ' ἔγραψα, ἂν δὲν μὲ λανθάνῃ ἡ μνήμη, ὅτι οἱ συμπατριῶται ἐπεμψαν εἰδῶ μὲ ἔξοδα τοῦ γυμνασίου δύο νέους σπουδαστάς. Πρὸ μικροῦ ἐπεμψα δῶρα εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς πατρίδος ἀπὸ ἀλλογενεῖς, και μετὰ μικρὸν ἔχω νὰ πέμψω και ἄλλα. Μ' ἐλύπησαν οἱ εὐλογημένοι, ὅτι ἀπέβλασαν (ὡς ἀκούω) τὸν διδάσκαλον τῆς Λαγκαστρινῆς μεθόδου. Ἡ ἀποβολὴ δὲν προέρχεται βέβαια, ὡς γράφω πρὸς αὐτοὺς, ἀπὸ ἀφροντισίαν τῶν καλῶν, ἀλλ' ἀπὸ φόβον ἐνδεχομένων κακῶν. Μ' ὄλον τούτο και ὁ φόβος πρέπει νὰ ἔχη ὄρια. Τὸ γινόμενον εἰς ἡμᾶς σήμερον δὲν ὁμοιάζει τὰ κοινὰ και καθημερινὰ τῶν ἀνθρώπων ἔργα, ἀλλ' ἔχει

μητέρα τὴν δεκάτην ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα, και πηγάζει ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν, ὅθεν ἐβρέυσεν ἡ μεταβολὴ τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας, τῆς Νεαπόλεως (και τὴν ὥραν ταύτην λέγουν και τῆς Σαβαυδίας), τούτο μόνον διαφέρει, ὅτι εἰς ἡμᾶς ἡ μεταβολὴ εἶναι ἀκόμη ἠθικὴ προετοιμαστικὴ τῆς πολιτικῆς. Τὴν πηγὴν ταύτην ὅστις τολμήσῃ νὰ τὴν φράξῃ μέλλει νὰ πνιγῇ ἀπ' αὐτὴν. Ὁ βρομερός μας τύραννος πρὸ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἴσως εἶχεν ἀκόμη δύναμιν νὰ ἐμποδίσῃ τὸν φωτισμόν μας' ἀλλὰ τώρα οἱ λεγεῶνες ὄλοι τῆς κολάσεως δὲν ἰσχύουν τίποτε κατὰ τῶν φώτων. Ταῦτα γράφω πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους, ὅχι ν' ἀφήσωσι παντάπασι τὸν φόβον, ἀλλὰ νὰ μὴ κυριεύωνται τόσον ἀπ' αὐτὸν, ὥστε νὰ ἀμελῶσι τὰ καλὰ και συμφέροντα εἰς τὴν πατρίδα.

Κάμε με τὴν χάριν νὰ μὲ στείλῃς μὲ πρώτην ἀφορμὴν τὰ ἠθικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους αὐτοῦ τυπωμένα, και ἐπιγραφόμενα: Ethicorum nicomacheorum libri X Gr. et lat. notis illustrati a Guil. Wilkinson. Αὐτὰ εἶναι Γραικολατινὰ εἰς μῆκος 8ον πρώτην φορὰν τυπωμένα εἰς τὸ Oxford 1716, ἀλλὰ τώρα μανθάνω ὅτι ἐξεδόθησαν και δεύτερον κατὰ τὸ 1803 ἔτος, ἢ ἐκεῖ ἡ αὐτοῦ δὲν ἤξεύρω. Ταύτην λέγω τὴν ἔκδοσιν τῶν 1803 ἐπιθυμῶ.

Ὅταν σὲ λέγω χάριν, νοῦ ἀληθῆ χάριν, ἤθουν νὰ μοῦ σημειώσῃς τὴν τιμὴν διὰ νὰ τὴν περάσω εἰς χρέος μου εἰς τὸν μεταξύ μας λογαριασμόν' ἀλλῶς μοῦ ἀφαιρεῖς τὴν ἐλευθερίαν, νὰ σὲ ζητήσω εἰς τὸ ἐξῆς, ἂν ἔλθω εἰς χρεῖαν ἄλλα βιβλία.

Τὸν χρηστὸν κύριον Φραγκιάδην και τοὺς λοιποὺς συμπατριώτας ὄλους ἀσπάζομαι. Εὐτυχεῖτε ὄλοι!

Ὁ φίλος ΚΟΡΑΗΣ.

Τῷ αὐτῷ.

17

Ἐκ Παρισίων, 16 Ἀπριλίου 1821.

Ἀγαπητὲ συμπατριῶτα, (Εἰς Ἀορδίον).

Ἐλαβας τὴν ἐπιστολήν σου τῆς 6 τοῦ παρόντος, και μετ' ὀλίγας ἡμέρας και τὸ ὅποσον μ' ἔστειλες βιβλίον τοῦ κυρίου Μάνου. Σ' εὐχαριστῶ ἀπὸ ψυχῆς διὰ τὴν προθυμίαν, κ' ἤθελε εὐχαριστηθεῖν πλεόστερον, ἂν μ' ἐσημειώσῃς ἐντάμα και τὴν τιμὴν του.

Ἀπορῶ, φίλε μου, διὰ τί δὲν μ' ἀναγγέλλεις τὴν παραλαβὴν τοῦ ὁποῖου σ' ἔστειλα τὴν 25 Μαρτίου χονδροῦ πλίκου γραμμάτων. Ἄν δὲν τὸν ἔλαβες, παρακαλῶ σε νὰ μὲ τὸ σημειώσῃς πάραυτα εἰς δύο λόγια, γραμμένα, ἂν ἦναι δυνατόν, γαλλιστί, διὰ νὰ τὸ ζητήσω ἀπὸ τὴν πόστην ἢ αὐτὸ, ἢ κἂν τὸ ὅποσον ἐπλήρωσα χονδρὸν ἀγώγιον. Χθὲς τὸ ἔσπερας ἔλαβας γράμμα ἀπὸ τὸν Βλαστὸν τῆς Βιέννης. Ὁ Ἰψηλάντης

(κατὰ τὸ λέγειν του) εἶχε φθάσειν εἰς Φοζάνι, ἀπέχον 32 ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὸ Βουκορέστιον. Οἱ Τούρκοι φεύγουν πανταχόθεν καὶ κρύπτονται εἰς τὰ κάστρα. «Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίγη σθημα, καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς» Ἔθε μόνον εἰς τὴν τόσῃ ἀνεμοζάλην νὰ μὴ πάθωσιν οἱ ἡμέτεροι καὶ ἄλλα νέα κακὰ.

Ἡ κεφαλή μου γέμει ὕλην διὰ πέντε κόλλας χαρτίου· ἀλλὰ μὲ λείπει καὶ ὁ καιρὸς καὶ ἡ δύναμις νὰ τὰ κενώσω. Πνίγομαι ἀπὸ ἀσχολίας καὶ γερωνικὰς ἀσθενείας. Ἀσχολίας εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἔχῃς καὶ σύ· μένει νὰ σ'εὐχθῶ γῆρας μακρὸν χωρὶς ἀσθενείας! Ἰγιαίνετε ὅλοι σας ὅσοι κ' εὕρισκεσθε αὐτοῦ.

Εἰπέ με, νὰ ζήσης! πότε μελετᾷς διὰ τὴν πατρίδα, καὶ πόθεν μέλλεις νὰ διαβῆς.

Ὁ φίλος καὶ συμπατριώτης
ΚΟΡΑΗΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἀξιότιμε φίλε,

Ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή εὐρέθη ἐν Γκερὲν, χωρὶφ τῆς Φιλιππουπόλεως κατὰ τὴν εἰς Τσερπάνι ἀγούσαν, ἐπὶ λίθου σχεδὸν τετραγώνου, ὕψους 1 1/2 μ. γαλλ. ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα προξένου τῆς Γαλλίας Κ. Α. Δοζῶν, παρ' οὗ ἔλαβεν ἀντίγραφον.

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ

- 1 ΑΥΤΟΚΡΑΤΟ . . . ΚΑΙΣΑ . . .
- 2 ἐφθαρμένα . . . . .
- 3 Ε Μ Β . . . . .
- 4 ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΜΕ ΓΙΕ ΤΟ ΜΕ ΦΙ Ε
- 5 Η ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟ
- 6 ΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΣ ΤΟΝ ΤΗΣ
- 7 ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ ΔΕΣΠΟΤΗΝ ΥΠΑΤ
- 8 ΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΙΩΣ ΠΑΡΧΕΙΑΣ Δ
- 9 ΟΥΕΤΓΙΟΥ ΤΟΥ ΒΕΝΓ . . ΕΚ ΤΩΝ
- 10 Υ Σ Ε . . . ΗΟΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

ΕΥΤΥΧΩΣ.

Ἐν Φιλιππουπόλει τῆ 24 Φεβρουαρίου 1868.

Ἰγναίριστε!

Ὁ ὕμειρος
ΒΑ. Γ. ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ.

ΜΥΘΟΣ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Δύο ὀδοιπόροι ἦσαν κατακουρασμένοι ἤδη,
Εἰς τοῦ Θερικοῦ τὸν δρόμον νωπὸν ἕνα ἤυραν στρίδι.
Καὶ οἱ δύο πεινασμένοι ποῖος νὰ τ' ἀνοίξῃ πρῶτος
Ἐφιλονεικοῦσαν, ὅταν πῶρῶθεν ἠκούσθη κρότος.
Ἡ θεὰ Δικαιοσύνη μὲ τὸ Σύνταγμα λαλοῦσε,
Καὶ μὲ βῆμα ἐσπευσμένον πρὸς αὐτοὺς ἐπροχωροῦσε.
— Ἢ ἀδέκαστη κυρία! εἰς τοῦ βράχ' αὐτοῦ τὸ πλάγι
Ἡύραμεν αὐτὸ τὸ στρίδι· δίκασον ποῖος νὰ τὸ φάγῃ.
— Νὰ ἰδῶ τί πρᾶγμα εἶναι. — Τὸ λαμβάνει εἰς τὸ
[Χέρι

Τὸ ἀνοίγει, τὸ ροφᾷ, ποῦ λεμόνι; ποῦ πιπέρι;
— Ἐν στριδότησεφλο νὰ λάβῃς σὲ ἀνήκει, φίλε, τώρα;
Καὶ σὺ τ' ἄλλο· νὰ δικάσω οὕτω λέγ' αὐτὴν τὴν ὥρα.
Ἢ τί εὖοσμον ὀστρίδι! ὦ τί γαλακτώδης ὕλη!
Μὲ ταῖς τρέλαις σας χορταίνω· ἔχετε ὑγείαν, φίλοι.

I. Δ.

ΑΓΑΘΟΡΑ.

ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΑΙ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ. Ὁ ἀνώτερος καὶ κατώτερος ἀριθμὸς τῶν αὐτοχειριῶν κατὰ τὰ τελευταία ἑπτὰ ἔτη ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἀγγλίας κυμαίνεται ἀπὸ 251 ἕως 267. Κατὰ τὰ πρὸ αὐτῶν πέντε ἔτη ἐν ὅλῃ τῇ Ἀγγλίᾳ ὁ κατώτερος ἀριθμὸς τῶν αὐτοχειριῶν ἦτο 1317 καὶ ὁ ἀνώτερος 1392. Τὸ 1867 ἠὲτοχειρίσθησαν ἐν Λονδίῳ 260 ἦτοι εἰς πρὸς 11,855 κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ. Κατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ ἔτους ἠὲτοχειρίσθησαν 47, τὸ δεύτερον 77, τὸ τρίτον 66, καὶ τὸ τελευταῖον 70. Τὸ 1865 ἠὲτοχειρίσθησαν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀγγλίᾳ 1392 ἢ εἰς πρὸς 15,080. Ἐπίσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Λονδίῳ αὐτοχειριῶν ἦτο παρὰ τὸ σύνθηες μέγας, ἦτοι 267, ἦτοι εἰς πρὸς 11,212.

ΛΑΚΩΝΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ. Ἐσχάτως Γερμανὸς τις κληρικὸς, ὀνόματι Holzapfel ἐτελεύτησεν ἐν Reifnitz, καταλιπὼν τὴν ἐπομένην διαθήκην·

«Ἀφίνω τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν Θεόν, τὸ σῶμά μου εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ χρήματά μου εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῶν κωφαλάλων.» Ἡ περιουσία αὐτοῦ ἀνέβαινεν εἰς 70,000 φλωρίνια.

Φ. Α. Μ.